

Kashεε Yesu Kirisa wo Kashεε lemu Yohana ya ja ge

Ja gə w'a we sεmε we ka wε?

Yohana bε wu bye Yesu wo Tudunməə kε ni shuun wu ni. Wee w'a we sεmε we ka (Kashεε 1:4,9), na wu yaha Patiməsi suumə ləhə niηε takpiiηε ki na. Li wa kannə Kilε wo Jozaama pu jo wuu na w'a shε foro kee takpiiηε ke na ba kasolemε ηε wε.

Piimu mu we sεmε we ya fεnhε tun ge, pee ηε Azi fiige ki egilizii gbarashuun we. Efese kulo li l'a bye kee fiige ke wo kugbəə le. Azi fiige ki niηaa wogo mεge ki ηε na Turuki.

We sεmε we kakana ηuηə

Sεmε wu kafila w'a naha tii kashεε la na: «Yesu Kirisa wo kashεε lemu Yohana ya ja ge, Kilε ya lee shε wu na, kənhə keree kiimu k'a yaa na pye jεri funηə ni ge, kee di shε wu kapyebyii pu na.» (Kashεε 1:1). Pee jomə pe ya jaaha tii lemu na ge, lee ηε kanhagana lemu na p'a n'a daa fεε pu kana ge. Kanhama pemu p'a ma ge, Kilε bi n'a daa fεε pu gbegele pee kanhama pu wuu na, wu da pu logoo wari p'i gori yaha ηəmεε fεεεε ni n'a daa wu funηə ni.

Keree kiimu ki da ba bye Kilε fungəngə na ge, wu mεlεkε wa w'a tun w'a pa Yohana lə kari fugba wu ni, na shε kee shε wu na (Kashεε 4:1-2).

Sεmε wu kafila ηugbəyə

KashÉE 1 Yohana ya Yesu Kirisa ja wu nōōō wu ni.

KashÉE 2–3 SemEE pii p'a tun egilizii gbarashuun wu mu ge.

KashÉE 4:1–8:5 Fε tēhEE gbarashuun we.

KashÉE 8:6–11:19 Maya gbarashuun we.

KashÉE 12:1–15:8 Naha sheshEEE gbarashuun we.

KashÉE 16 Kilε loyire cEEgbuugoo gbarashuun we.

KashÉE 17:1–20:15 Babilōni ja ja keree.

KashÉE 21:1–22:5 Fugba nivomō, jīnε nivonō ni Zheruzalemu nivomō.

KashÉE 22:6-21 Yesu jō jomō pu jε Kitabu wu taxōgō ki ni na: «Li wii, nε na ba jeri funnō ni!» A n'a daa fEE p'i wu jō shō na: «Amiina. Mu wu pa, wù Kafōō Yesu!»

We Kitabu we kakana jūnō

¹ Yesu Kirisa wo kashEE lemu Yohana ya ja ge, Kilε ya lee shε wu na, kōnhō keree kiimu k'a yaa na pye jeri funnō ni ge, kee di shε wu kapyebyii pu na. Wu melεkε wa Kilε ya tun wu kapyebye Yohana mu, kōnhō p'i kee keree ki cε.

² Kilε ya jomō pemu jō, ni Yesu Kirisa ya can wemu shε Yohana na ge, yee bEEri w'a paari. Bani w'a pye yi bEEri sEEri.

³ Wemu w'a sōō na we kapaŋaa Kitabu we jomō kalaa sipyii mu ge, ni wemu w'a wu jomō nuri, keree kii k'a ka ge, na kee co ge, pee jε duba nagoo! Bani ki pyeduun w'a tEEŋε.

Fò wemu w'a kan egilizii gbarashuun wu mu ge

⁴ Nε Yohana w'a we sεmε we tun yee Azi fige ki egilizii gbarashuun wu mu; jo Kile wu niimε ni janiņε kan yi mu, wee wemu wu jε, ni w'a bye, ni wu na ba ba ge! Munahaa gbarashuun wemu wu wa wu saanra koro li jaha tãan ge, kee ki li pye mu yi mu.

⁵ Yesu Kirisa bε wu li pye mu yi mu, wee wemu wu jε sεeri jomεε fɔɔ ge, wee wu jε shenshiimε na fεnhε jε na foro xu ni. Niņε ke saannaa wo Saan wu jε wii. Wèe kaa ya dan Yesu Kirisa ni, lee na w'a wu shishan kan p'a wo wèe wuu na, na wèe shɔ wù jurumu wu na,

⁶ na wèe pye Kile wo saanra te wo sipyii ni saraya jaha shɔɔnrivɔɔ; kɔnhɔ wèe di bye wù To Kile wu wo kapyenεε pyeεε. Nɔɔrɔ ni sefεεε ti jε wu wuuro fo tɛhεε baa. Amiina.

⁷ Li wii, wu na ba ba jahaya yi na!

Sipyii bεeri na ba wu ja.

Ali piimu p'a wu firi ge,
pee bε na ba wu ja.

Niņε ki shi wu bεeri na ba mεhεε suu wu wuu na.

Uun, lee kunni na ba bye! Amiina.

⁸ Kafɔɔ Kile, Se Bεeri Fɔɔ ya jo: «Nε wu jε, Alifa ni Omega we, jɔkɔɔnrɔ te ni taxɔgɔ ke.» Wee wemu wu jε, ni w'a bye, ni wu na ba ba ge.

Kile ya kashεε lemu she Yohana na ge

⁹ Nε jε Yohana, yee ceborona. Yesu wo karijεεge ki funjɔ ni nε ni yee ya pinne wu wo saanra ti na, na binne kanhama ni loxulo bε na. Nε bi Kile Kafila wu yεε pyi, na Yesu sεeri keree yu. A p'i ba nε co lee wuu na, na she nε yaha takpiiņε ka na suumɔ lɔhɔ ki niņε ni, kee mεge jε na Patimɔsi.

10 Kafɔɔ wo caŋa* ka na, a Kilɛ Munaa di jé nɛ ni. A nɛ mujuugbɔɔ la logo na kadugo yíri ba maga mɛɛ jɛ wɛ,

11 na: «Ma jii l'a lemu ja ge, lee ka Kitabu wu ni ma tun egilizii gbarashuun wu wo n'a daa fɛɛ pu mu: Efese, ni Simirini, ni Pɛrigamu, ni Tiyatiiri, ni Saridɛsi, ni Filadɛlifi, ni Lawodise.»

12 Mujuu le nɛ bi nuri ge, a nɛ ɲmahana ɲɛri na lee jovɔɔ wu wii. Ba nɛ wu ja wɛ, na sanni sokinnaa gbarashuun ja.

13 A nɛ yaaga ka ja pu tɛ ni k'a bi foro sipya fɛni. Fadedɔngɔ jɛ wu na, sanni kirige d'a pɔ wu dodonɔ na.

14 Wu ɲuzhiire di finɲɛ lagilagi ba dubya wele shiire jɛ wɛ, kelee ba zanha kagereye jɛ wɛ. Wu jii di jɛ ba naɲɲɛ jɛ wɛ.

15 Wu tɔɔyɔ jɛ ba daɲaa tɔɔrɔ jɛ wɛ, na ya temu ɲaana fo ti na ɲí ge. Wu mujuu jɛ ba loɲɛɲɛ fɔɔ jɛ wɛ.

16 Wɔrɔɔ gbarashuun jɛ wu kanige keɲɛ ni. Nɔyɔ shuun ɲmɔpara nidaan di foro wu ɲɔ ni. Wu ɲaha k'i jɛ ba cafuna caŋa jɛ wɛ.

17 Ba nɛ wu ja wɛ, na do wu tɔɔyɔ ni ba gbo jɛ wɛ. A wu wu kanige keɲɛ taha nɛ na na jo: «Ma ganha bu fya wɛ, nɛ wu jɛ Nizhiimɛ we ni Kurogo wo we.

18 Nɛ jɛ ɲii na, nɛ bi xu, li wii n'a da gori yaha ɲii na gbee. Xu ni Adɛsi kenikaangaa ki wa nɛ mu.

19 Keree kiimu m'a ja ni kiimu ki wa wà ge, ni kiimu ki da ba bye ge, kee ka.

20 Wɔrɔɔ gbarashuun we m'a ja nɛ kanige keɲɛ ki ni, ni sanni sokinnaa gbarashuun wu ge, kaɲmɔhɔnɔ lemu pee ya zhɛɛ ge, lee le:

* 1:10 Lee kori jɛ Dimazhi.

Wɔrɔɔ gbarashuun wu ɲe egilizii gbarashuun wu mɛlɛkɛɛ, sokinnaa gbarashuun wu ɲe egilizii gbarashuun we.

2

Sɛmɛ wemu w'a tun Efese egilizi wu mu ge

¹ «Egilizi wu wu ɲe Efese ni ge, sɛmɛ tun wee wo mɛlɛkɛ* wu mu na: «Wɔrɔɔ gbarashuun wu wa wemu kanige keɲɛ ni ge, wee di ɲaari sanni sokinnaa gbarashuun wu niɲɛ ni ge, wee ya jo:

² Nɛ mu kapyegɛe ki cɛ, ni ma kapyɛɲɛɛ nigbɔhɔɔ kee, ni ma loxulo le. Nɛ cɛ jo mu ya loxulo taa sipyikuuyo kapyegɛe taan wɛ. Piimu p'a yu na tudunmɔɔ pee ɲɛ, na ta p'i ɲɛ pere-e ge, m'a pee taanna wii na pu ta kafinɛjuu.

³ M'a loxulo ta na kanhama xu nɛ wuu na, la shishiin ya ta ma yatɛnyɛ gbo wɛ.

⁴ Ga ma taanɲɛɛgɛ nizhiige kemu m'a yaha ge, kee wuu na n'a da ma jaagi.

⁵ Tayerege kemu ni ma bi bye na na pa do ge, mayɛ funɲɔ to kee na, m'a daburajɛ jo ma jurumu wu na, m'a guri ma kapyegɛe nizhiigee ki na. Ma bye ma di ya daburajɛ jo wɛ, n'a da zhɛ ma y'iri, di ma sokinna wu laha wu tayahaɲa ni.

⁶ Le bɛɛri kadugo na kasaana lemu m'a byi ge, lee li wa mɛ. Nikolayitii pu wo kapyegɛe k'a sii pɛn mu mu, kee kunni ya sii pɛn nɛ bɛ mu.

⁷ «Kilɛ Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo! Wemu ba se ta, Nii

* **2:1 Wee wo mɛlɛkɛ:** Lee k'ori ɲe egilizi wu ɲahagbaa fɔɔ, yee ninuyo yi wa koogoo 2:8, 12, 18; ni koogoo 3:1, 7, 14 wu bɛ ni.

Sicumɔ Tige kemu ki wa Kilɛ wo Alijinɛ wu ni ge, nɛ na ba kee pya wa kan weefɔɔ mu wu li.»

Sɛmɛ wemu w'a tun Simirini egilizi wu mu ge

⁸ «Egilizi wu wu jɛ Simirini ni ge, sɛmɛ tun wee wo mɛlɛkɛ wu mu na: Wemu wu jɛ nizhiimɛ we ni kurogo wo we, ni w'a xu na guri jɛ ge, wee ya jo:

⁹ «Nɛ wa ma kanhama pe ni ma la baa fɛɛɛ ti fiin, na ta m'i jɛ lafɔɔ! Pii p'a puyɛ pyi Yawutuu, ga pee di jɛ Yawutuu wɛ, bani Shitaanni wo pɛɛɛnɛ puga ki sipyii pu jɛ pere. Mɛkyɛɛgɛɛ jomɔ pemu bɛɛri pee w'a yu na waa ma na ge, nɛ w'a pu bɛɛri nuri.

¹⁰ Kanhama pe pu da ba ma ta ge, ma ganha bu fya pee na wɛ. Li wii Shitaanni na ba pii yaha yee ni kaso ni na yee nɔhɔ wolo. Yee na ba ganha cabyaa kɛ funɲɔ ni. Pye n'a daa sipya fo ma caxhugo. Lee bu bye, nɛ na jɛi sicuumɔ saanra jɛdɔnɔ kan ma mu.»

¹¹ «Kilɛ Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo! Wemu ba se ta wee da ga ba xu shuun xu wɛ.

Sɛmɛ wemu w'a tun Pɛrigamu egilizi wu mu ge

¹² «Egilizi wu wu jɛ Pɛrigamu ni ge, sɛmɛ tun wee wo mɛlɛkɛ wu mu na: «Nɔyɔ shuun ɲmɔpara nidaan li wa wemu keɲɛ ni ge, wee ya jo:

¹³ «Kulo lemu ni mu ya tiin ge, nɛ lee cɛ, lee jɛ Shitaanni saanra koro tasinɲɛ. Antipasi we wu jɛ nɛ sɛɛri jɔmɛɛ fɔɔ ge, p'a wee gbo wolo yee niɲɛ ni Shitaanni tatɛɛngɛ ki ni. Ga lee bɛ na, mu ya mara yaha nɛ na, mu ya ta foro nɛ n'a daa wu kaa tɔan wɛ.

¹⁴ Ga n'a da ma jaagi keree kii shizhaa na. Balamu bi kalaa wemu kaan Balaki mu wu na daga na

Izirayeli nagoo pu tōōgō leni kakuuñōō ni ge, sipyii pii wa mu yíri wà, pee ya sōō na daha wee kalaa we ninumō feni. W'a bi Izirayeli nagoo pu pye pu na yapereε xaara xaa, na dōdōōrō pyi.

15 Na fara lee bε na, pii bε wa yee mu wà pee ya sōō Nikolayitii pu wo kalaa wu na.

16 Lee wuu na daburaje jo ma jurumu wu na. Ni lee bε wε, nε na ba ma yíri tōvuyo na, ηmōpara le l'a foro na jō ki ni ge, di lee taga yogo tun ni pee ni.

17 «Kilε Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge wu logo! Wemu bu se ta, yalige kemu mεge ki jε maanε* ki niñmōhōjō di jε ge, nε na kee kan weefōō mu, di kagerenε nivige bε kan weefōō mu. Mafonjō na ba ga kee na, wa shishiin da kee cε wε fo ki tavōō yε.»

Sεmε wemu w'a tun Tiyatiiri egilizi wu mu ge

18 «Egilizi wu wu jε Tiyatiiri ni ge, sεmε tun wee wo mεlεkε wu mu na: Kilε Ja we, wee wemu jii ki jε ba najiñε jε wε, ni wu tōōyō yi jε ba dajaa tōōrō jε wε temu t'a jí ge, wee ya jo:

19 «Nε mu kapyegee ki cε: Ma taanjεεge ke, ni ma n'a daa we, ni ma saama pu bεeri, ni ma loxulo le. Nε li cε jo ma kurogo kapyegee k'a jεhε nizhiigee ki na.

20 Ga cèe Zhezabeli wemu w'a wuyε pyi Kilε tudunmō ge, mu ya wee yaha wu na nε wō kapyebyii pu piinñε, na pu pye pu na dōdōōrō pyi, na yapereε xaara bε xaa. Lee wuu na n'a da ma jaagi.

* **2:17 Maanε:** Wee jε yalige kemu Kilε ya kan wu sipyii pu mu na pu yaha siponjō ki ni ge. Ekizode 16: 11-18

²¹ Nε tuun wa kan wu mu, k̄anh̄o wu daburajε jo wu jurumu wu na. Ga wu ya ta s̄o na daburajε jo wu d̄ad̄ōr̄o ti na wε.

²² Lee wuu na n'a da wu shan yama yasinnεge na. Piimu p'a taanfεεge pyi ni wu ni ge, di pee bε curi kanhagb̄o ni pu bye p'i ya daburajε jo pu kapyegege ki na wε.

²³ N'a da ba wu nagoo pu bε gbo. Egilizii pu bεeri na ba li cε na nε sipyii funḡonȳo ni pu jidaan keree bεeri cε. Nε na ba yee bεeri nigin nigin saraa kan yi mu na bε ni yi kapyegege ni.

²⁴ Yee Tiyatiiri shεen samaa kunni yee piimu sanha s̄o wee kalaa wu na-ε ge; wee p'a byi Shi-taanni wo kan̄m̄oh̄ōn̄ō n̄igb̄oh̄ō ki ge; n'a da yi jo yi mu jo n'a da ga tuguro tatii taha yi j̄un̄o ni wε.

²⁵ Ga n'a daa we wu wa yee mu ge, yi wee co j̄o xuuni, fo di ba shε ba.

²⁶ Wemu bu se ta na nε wo kapyegege ki f̄ori, fo na n̄o taax̄o li na, nε na ba wee pye fanhaf̄o shi wu j̄un̄o ni.

²⁷ Wee na ba shi wu mara ni t̄ōr̄o publiin ni,
na wu ja ja

ba p'a puuro sh̄oh̄ō
jii jagana lemu na wε.

Kee fanha ke nε bε ya ta na To Kilε mu.

²⁸ Nε na ba jimuguj̄o w̄ōr̄o bε kan weef̄o mu.

²⁹ «Kilε Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

3

Sεmε wemu w'a tun Saridesi egilizi wu mu ge

¹ «Egilizi wu wu ɲε Saridəsi ni ge, sɛmɛ tun wee wo mɛlɛkɛ wu mu na: Kile Munahaa gbarashuun ni wɔrɔɔ gbarashuun wu wa wemu keɲε ni ge, wee ya jo:

Nε mu kapyegeɛ ki cɛ. Sipyii ya mu pyi wye, na ta mu di ɲε gbo.

² Ayiwa, ɲmunumɔ pu yaha, pusamaa pii p'a taxuyo shaa ge, m'a pee logoo waha, m'a pu niye curi; bani nε ta mu kapyegeɛ ki ta ki ɲɔporo na na Kile wu ɲaha tãan wε.

³ Kalaa wemu m'a ta ge, ni logogana lemu na m'a wu logo ge, ma funɲɔ yaha nidogo wee na, m'a wu co, m'a yere ma jurumu wu na. Ma bu bye ma di ya ɲmunumɔ pu yaha wε, nε na ba ma fo ba nagaa ɲε wε. Tuun wemu ni n'a da ba ge, mu ya wee cɛ wε.

⁴ Ga lee bε na sipyii pii wa mu yiri Saridəsi ni piimu sanha pu fãya nɔrɔgɔ wε. Faviye yi da ba le pu na pu da ɲaari ni nε ni, bani p'a yaa ni lee ni.

⁵ Wemu ba se ta, faviye yi da ba le weefɔɔ na. Nε da ga ba wu mεgε fɔrɔgɔ di wolo ɲi sicuumɔ Kitabu wu ni wε. Nε na ba yi jo na To Kile ni wu mɛlɛkɛɛ pu ɲaha tãan jo weefɔɔ wu wa nε wo.

⁶ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

Sɛmɛ wemu w'a tun Filadɛlifi egilizi wu mu ge

⁷ «Egilizi wu wu ɲε Filadɛlifi ni ge, sɛmɛ tun wee wo mɛlɛkɛ wu mu na: Wemu wu ɲε fɛɛfɛɛ na can yu ge, ni saannaa Dawuda wo kenikaan li wa wu keɲε ni ge, wee wemu wu da já gbura ki mugi ni wa yafiin da já ki tɔ-ε ge, ni wu na já gbura ki tɔ bε wa shishiin da já ki mugi-i ge, wee ya jo:

⁸ «Nε mu kapyegee ki cε. Li wii nε jɔ ki nimugiyahaŋa yaha ma jaha tàan, wa shishiin da já ki tɔ wε. M'a nε kafila wu co, ma ya ta foro nε kaa tàan wε, na ta fanha katii bε di jε ma ni wε.

⁹ Shitaanni wo pεεŋε puga ki sipyii piimu p'a yu na Yawutuu pee jε, na ta p'i jε Yawutuu-i ge, kafineyε pee ya gɔɔn. Nε na ba pee karamu fo p'a pa nuguro sin ma fεε ni, p'i li cε na mu ya taan nε mu.

¹⁰ M'a nε jomɔ pu mara ni loxulo ni, lee wuu na kanhama tuun we wu da ba nɔ koŋɔ bεeri na, na jɪŋε ki sipyii pu bεeri nɔhɔ wolo ge, nε bε na ma mara wee tuun wu ni.

¹¹ Jεri tapyege ni n'a da ba. Le li wa ma keŋε ni ge, lee co xuuni, kɔnhɔ wa shishiin ganha da ma saanra jɪdɔnɔ li shɔ ma na wε.

¹² Wemu ba se ta, nε na ba weefɔɔ pye ba na Kile wu pugbɔhɔ ki beni wa jε wε. Wee da ga laha wà bada wε. Nε na ba na Kile wu mεgε ka weefɔɔ na, ni na Kile wu kulo li mεgε Zheruzalemu-fomɔ we. Wee na ba digi na yìri fugba we ni na To Kile wu yìri. Nε na ba na mafonɔ ki bε ka wu na.

¹³ «Kile Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge, wu logo!»

Sεmε wemu w'a tun Lawodise egilizi wu mu ge

¹⁴ «Egilizi wu wu jε Lawodise ni ge, sεmε tun wee wo mεleke wu mu na: Nε wemu mεgε ki jε Amiina ge, na jε sεeri jɔmεε fɔɔ, ni can fɔɔ, ni yaŋmuyɔ yi bεeri nɔhɔshaanra Kile mu ge, nε jo:

¹⁵ «Nε mu kapyegee ki cε. Mu ya jɪŋε wε; ma di ya wεri wε. Mu da bi jɪŋε kelee na wεri lee bi da daan nε ni.

¹⁶ Ga mu ꞑe ba lowəgəwəgəŋə ꞑe wε: Ma ya wəri wε; ma di ya ꞑiŋe wε, lee wuu na n'a da ba ma tugi yeege na ꞑə ki ni.

¹⁷ Mu ya jo na yara fəə mu ꞑe, na mu ya naafuu ta, na mu mago ꞑe wa yaaga na wε, na ta mu bi yaa na li cε na kanhama fəə mu ꞑe, ni ꞑaa fəə, ni la baa fəə, ni fyen. Mu bi yaa na li cε na ma ceepile wo wu ꞑe.

¹⁸ Lee wuu na nε mu yeri jo ma sanni ye pyaa shə nε mu, kənhə m'a bye lafəə. M'a favige shə, kənhə m'a fāŋa ta le, ma ceepile wo ganha ba ꞑaa l'a ma shiige wε. M'a ꞑeyanɲaa shii shə m'a pee fara ma ꞑii na, kənhə ma da ꞑaa.

¹⁹ Piimu kaa l'a dan nε ni ge, pee na nε dinni, na pu kuuni bε. Ayiwa, ma zə wu bεeri kan daburaje jo mu.

²⁰ Nε kunni niyerege ki wa kuꞑəə li ꞑə na, na gbura ki kuuni. Wa bu nε mujuu logo na gbura ki mugi nε mu, nε na ba jé na li ni weefəə ni, weefəə bε di li ni nε ni.

²¹ Wemu ba se ta, nε na ba weefəə tenε naye yíri na saanra koro li na, ba nε bε ya se ta na diin na To Kilε yíri wu saanra koro li na tiingana lemu na wε.

²² «Kilε Munaa ya lemu yu egilizii pu mu ge, wemu na logo ge wu logo!»

4

Kilε wo saanra koro le, ni na wu pεle fugba we ni

¹ Lee kadugo na a nε wii sanha, na fugba wu ꞑə ki ꞑa k'a mugi. Mujuu le nε fεnhε logo, l'i ꞑe ba maga mεε ꞑe-ε ge, a lee mujuu l'i nε pye sanha na: «Dugi naha, keree kiimu k'a yaa na pye le kadugo na ge, di ba kee shε ma na.»

² Taapile ni a Kile Munaa di jé ne ni. Li wii, saanra koro la bye fugba wu ni, wa wu bi tiin lee na.

³ Wemu w'a bi tiin lee na ge, wee bi ní ba pɛɛwa kagereye ya ne we, yemu mege ki ne na zhasipu ni sariduwani ge. Kile nmɔpara li bi lee saanra koro li maha, ba m'a li wii we, m'a li ta li na ní ba pɛɛwa kagerenje ka ne we, kemu mege ki ne emerodi ge.

⁴ Saanra korogoo kelee shuun ni shishere (24) w'a lee saanra koro li maha. Nɔhalee kelee shuun ni shishere (24) wu bi tiin kee saanra korogoo ki na, pee ne na fadeviire le. Saanra nudɔɔ di ne pu beeri nigin nigin nyɔ ni, kiimu ya yaa ni sanni ni ge.

⁵ Kile-ninɛɛ, ni mujonɔɔ, ni Kile-selenɛɛ di foro lee saanra koro li ni. Sokinnaa gbarashuun wemu w'a ní ge, pee ne saanra koro li nahagbaa na. Pee ne Kile Munahaa gbarashuun we.

⁶ Saanra koro li nahagbaa li be di ne kanna gba lɔhɔ ki, kemu ya yaa ni veri ni ge, veri wemu ya wii na naa ba jaawiige ne we. Ni yanmuyɔ shishere w'a bye pu ninɛ ni na saanra koro li maha. Yi nahaya ni yi kaduyo beeri di ne ni.

⁷ Ni yanmuyɔ yi nizhiige ne ba cenri ne we. Shuun wogo ki ne ba nupepinne ne we. Taanri wogo ki naha ne ba sipya wogo ne we. Shishere wogo ki ne ba naa niyirige ne we.

⁸ Kapaya gbaara ne yee ni yanmuyɔ yi beeri nigin nigin mu. Yee kapaya yi nɔhɔdaan ni yi fugba wu beeri bye ni. Yee yanmuyɔ yi bi yoyo cee gbee cana fara piige na na:

«Ƒɛɛɛɛ, Ƒɛɛɛɛ, Ƒɛɛɛɛ,

wù Kafóo Kile, Se Bèeri Fóo,
 wemu w'a bye, ni wu jε wà, ni wu na ba ba ge.»
 9 Saanra koro li tiinvóo we, wee wemu wu da gori
 yaha jii na gbee ge, ye jii yanmuyó shishéere we ba
 yoyo cee, na wu péle, na wu sòni, na baraga teri wu
 na tuun wemu ni,
 10 nòhólee kélee shuun ni shishéere (24) wu be na
 nuguro sin wee tuun wu ni saanra koro li tiinvóo
 wu jahagbaa na, wee wemu wu da gori yaha jii
 na gbee ge, na wu péle, na pu saanra judóhóo ki
 kóongí na ki yaha saanra koro li jahagbaa na, na
 jo:

11 «Wù Kafóo ni wù Kile,
 mu w'a yanmuyó yi bèeri yàa,
 mu jidaan funhó ni yanmuyó yi bèeri ya yàa,
 mu jidaan funhó ni yi bèeri jε be.
 Lee wuu na, nòóó, ni péne,
 ni seféere ya yaa ni ma ni.»

5

Kitabu we ni Dubyapige ke

1 Lee kadugo na a ne Kitabu nigurugo ja saanra
 koro li tiinvóo wu kanige keje ni. Wee kadugo ni
 wu jaha bèeri bye kama, fe tēhe gbarashuun d'a
 taga wu jò mara.

2 A ne meleke baraga wo wa ja wu na kaan jiiini
 ni mujuugbóo ni na: «Jógó w'a yaa ni fe pu gyēegi ni,
 kónhó wu Kitabu wu jò mugi wε?»

3 Wa shishiin ya ta fugba wu ni, kelee jine ki na,
 kelee jine ki nòhódaan, wemu na já wee Kitabu wu
 jò mugi wu wu funhó wii wε.

⁴ Ba ni wa shishiin di bi sanha da wemu w'a yaa ni Kitabu wu jɔ mugi ni, wu wu funɲɔ wii wε, wee tuun wu ni a nε sii na mεε suu xuuni.

⁵ A nɔhɔlε wa di nε pye: «Ma ganha ba mεε suu wε; li wii cεnri we w'a foro Zhuda shi wu ni ge, Dawuda yasege ke, wee ya se ta. Lee funɲɔ ni wu na já fε tεhεε gbarashuun wu kyεεgi na Kitabu wu jɔ mugi.»

⁶ A nε Dubyapige* niyerege ja lee saanra koro le, ni jɔi yaɲmuyɔ shishεεrε, ni nɔhɔlεε pu niɲε ni, ma na giin na p'a ki gbo. Yeɲεε gbarashuun ni jɔi gbarashuun wu bye ki na. Kee jɔi gbarashuun wu jε Kile Munahaa gbarashuun we. Kee ya tun jɲɲε ki kabaya yi bεeri na.

⁷ A Dubyapige k'i fulo na Kitabu wu nigurugo ki lɔ saanra koro li tiinɔɔ wu kanige keɲε ki ni.

⁸ Ba Dubyapige k'a wee Kitabu wu lɔ wε, a jɔi yaɲmuyɔ shishεεrε ni nɔhɔlεε kelεε shuun ni shishεεrε (24) wu nuguro sin ki fεε ni. Konɔyɔ jε pu bεeri nigin nigin keye ni, ni sanni cεεgbuugoo, kee bi jɲi nudanga yawurire na. Tee jε Kile wo fεfεεε sipyii pu Kile-jεrεyε.

⁹ Pu bi yofonɔ cee na:

«P'a mu gbo.

M'a sipyii pii juyɔ wolo

ni ma shishan pu ni na kan Kile mu,

na foro kpɔnhɔɔ ki bεeri ni, ni shi jomɔ pu bεeri ni,

ni shi wu bεeri ni, ni fiye yi bεeri ni,

Lee wuu na mu yε w'a yaa ni Kitabu wu jo ni,

* **5:6 Dubyapige:** kee jε Yesu, Kile Ja we. Ali na wu ta jurumu wa shishiin ya ta wu na wε, w'a sɔɔ na wu munaa kan saraga, na xhu konɔ wo jurumu wu wuu na.

m'a wu fε pu kyεεgi.

¹⁰ M'a pee pye Kile saanra ti sipyii,
ni saraya naha shōnriwō, Kile mu.
Pee na ba saanra pyi jinε ki na.»

¹¹ Lee kadugo na a nε wii na melekeε ni nεhemεε
jomō logo. Pee bi saanra koro le, ni j̄ni yanmuyō
ye, ni nōhōleε pu maha. Pee bye melekeε miliyoo
ni nεhemεε tēhēnε baa wuu.

¹² Pee bi mujonō waa na:

«Dubyapige ke p'a gbo ge, kee ya yaa ni sefεεre,
ni yaaga fεεre, ni fungōngō fεεre, ni fanha,
ni pεεnε, ni nōrō, ni masōnō ni.»

¹³ Kile wo yanmuyāaya yemu bεeri yi jε fugba we
ni ge, ni jinε ke na ge, ni jinε ke nōhōdaan ge, ni
suumō lōhō ke ni ge, a nε yee bεeri mujonō logo yi
na yoyo cee na:

«Masōnō, ni pεεnε, ni nōrō, ni sefεεre ti pye
saanra koro li tiinwō
ni Dubyapige ki woyo fo gbee.»

¹⁴ A j̄ni yanmuyō shishεεre wu jo: «Amiina.» A
nōhōleε p'i nuguro sin na ki pεle.

6

Dubyapige k'a Kitabu wu fε pu kyεεgi

¹ Ba Dubyapige k'a fε tēhεε gbarashuun wu wa
nigin kyεεgi tuun wemu ni wε, a nε j̄ni yanmuyō
shishεεre wu wa nigin mujuu logo ba Kile ma sele
mε wε na: «Pa!»

² Lee kadugo na a nε shōnfige ka ja. Wemu w'a
bi dugi kee na ge, sindaa jε wu ke nε ni. Saanra
judōnō bi kan xō wee mu. Wu sefεεre wo w'a foro,
wu na ba se ta.

3 Tuun wemu ni w'a fε shuun wo pu kyεεgi ge, a nε j̄ni yaŋmuŋɔ shuun wogo ki mujuu logo na: «Pa!»

4 A shɔŋɔniga ka di foro. Wemu w'a bi dugi kee na ge, sefεεε ya kan xɔ wee mu na ke koŋɔ ke jaŋiŋe xɔ, kɔnhɔ sipyii di da puyε gbuu. N̄mɔpara niduunnɔ ya kan wu mu.

5 Tuun wemu ni w'a fε taanri wo pu kyεεgi ge, a nε j̄ni yaŋmuŋɔ taanri wogo ki mujuu logo na: «Pa!» A shɔnwɔhɔŋɔ ka di foro. Wemu w'a bi dugi kee na ge, shaa li bye wee keŋe ni na daanna pyi.

6 A nε mujuu la logo j̄ni yaŋmuyɔ shishεεε wu tε ni na: «Shinma tuugo ka wo kilo nigin ya bε ni shɛn nigin caŋa j̄ni saraa ni. Shinma tuugo katii bε wo kiloo taanri bε ya bε ni wee saraa we ninumɔ ni. Ma ganha bu da s̄nme pe ni duven wu kyεεgi wε.»

7 A wu fε shishεεε wo pu kyεεgi, a j̄ni yaŋmuŋɔ shishεεε wogo k'i jo: «Pa!»

8 A nε shɔngɔ ka ja k'a foro, kee bi kiikaan. Wemu w'a bi dugi kee na ge, wee mεgε j̄ne xu. Adesi bi taha wee feni. Sefεεε bi kan pu mu j̄iŋe ke taaga shishεεε wogo ki na; kɔnhɔ pu da sipyii gbuu ni ŋmɔparaa ni, ni xuugbɔhɔ, ni kafεεye yama, ni j̄iŋe ke yacoyo ni.

9 W'a fε kaguro wo pu kyεεgi tuun wemu ni ge, sipyii piimu p'a gbo Kilε jomɔ pe ni wu s̄eri keree ki feni ge, a nε pee wo munahaa ki ja saraga yi tawologo ki nɔhɔdaan.

10 Pee bi mujonɔɔ waa na: «Wu Kafɔɔ, fεfεεε wo ni can wo we, fo tuun wekε ni mu di da ba kiiri kɔn j̄iŋe ki sipyii pu na, m'a w̄e shishan pu yogo jo wε?»

¹¹ Wee tuun wu ni, a p'i fadedəonyo niviye kan pu bæeri nigin nigin mu, na pu pye na pu jəri pye sanha loxulo li ni, fo pu kapyebyenii, ni pu cebooloo pu bu she fa; pee piimu p'a yaa na gbo lee gbogana li na ba pee jε-ε ge.

¹² Lee kadugo na a nε Dubyapige ki ja k'a fε gbaara wo pu kyεεgi. Wee tuun wu ni a jιηε k'i jεε xuuni. A piige di jé caηa jii li ni, a l'i wə ba fawəhəηə jε wε. A yeηε ki bæeri di jaanηa ba shishan jε wε.

¹³ A fugba wəwəə k'i do jιηε ki na ba kafεεge ma nitoodige jahara, na ki geeye turi wε.

¹⁴ A fugba wu laha wu tatεεngε ni, ba p'a fuugo kurulo na luu kurulogana lemu na wε. Faaboboyo ye ni ləhə niηε takpiiye yi bæeri y'a kuu laha yi tatiinyε ni.

¹⁵ Koηə ki sipyii pu bæeri: Saannaa yoo, sipyigbəə yoo, kashen jηηəfεε yoo, naafuu fεε yoo, fanhafεε yoo, buloo yoo, piimu jε buloo wε, pee yoo, pee bæeri ya puyε ηməhə yaηa gulogoo ni, ni faaboboyo yi tε ni.

¹⁶ A p'i faaya ni boboyo yi pye: «Yi to wù jηηə ni, y'i wù ηməhə saanra koro li tiinvəə we, ni Dubyapige ki loyire li jaha na.

¹⁷ Bani pu loyire li cagbəhə k'a nə. Jəgə wu d'a já zhə wε?»

7

Kilε wo fε p'a kpən Izirayeli sipyii piimu na ge

¹ Lee kadugo na a nε melekεε shishεεε niyereye ja jιηε ki kabaya shishεεε wu na. Pee bi koηə ki kabaya shishεεε wu kafεεge ki co, kənhə kafεεge ka

shishiin ganha ba yìri jìnjε ki na, kelee suumɔ lɔhɔ ki na, kelee tige ka shishiin na wε.

² A nε mεleke watii ja w'a yìri Kilε-nɔhɔ ki shizhaa na, Kilε jìi wo wu wo fε kpɔn kpɔn yaaga ki jε wu kenε ni. Nìnjε ki fara suumɔ lɔhɔ ki na, yee gyεεgi ya kan mεlekεε shishεεrε wemu mu ge, a wu mujuugbɔɔ jo na pee pye:

³ «Yi ganha bu da yafiin kyεεgi jìnjε ke, kelee suumɔ lɔhɔ, kelee tiire ti na, na ta wεe sanha fε kpɔn wù Kilε wu kapyebyii pu gbahaa na wε.»

⁴ Fε ya kpɔn piimu na ge, pee ye jɔ nε logo. Pee jε sipyii kabɔfɔɔɔ xhuu nigin ni kelee shishεεrε ni shishεεrε (144.000). Pee bi foro Izirayeli kpɔnhɔɔ ki bεeri na.

⁵ Zhuda wo kpɔɔn li na, fε ya kpɔn sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun (12.000) na;
Uruben wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;
Gadi wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;

⁶ Azeri wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;
Nεfitali wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;
Manase wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;

⁷ Simijɔ wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;
Levi wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;
Isakari wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfɔɔɔ ke ni shuun;

8 Zabulɔn wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfonɔɔ ke ni shuun;
 Yusufu wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfonɔɔ ke ni shuun;
 Benzhamε wo kpɔɔn li na, sipyii kabɔfonɔɔ ke ni shuun;
 fε ya kpɔn pee bεeri na.

Sipyiηεhemεε piimu p'a shɔ ge

9 Lee kadugo na a nε wii na sii sipyiiire ta na t'a sii ηεhe, sipya wa shishiin da já piimu tɔrɔ wε. Pee bi foro fiiye yi bεeri ni, ni shi wu bεeri, ni shi jomɔ pu bεeri, ni kpɔnhɔɔ ki bεeri ni. Pee niyereye y'a bye saanra koro le, ni Dubyapige ki nahā tāan. Fadeviye nidɔɔnyɔ yi bye pu na, fεnhεgeye di ηε pu keye ni.

10 A p'i ganha na mujonɔɔ waa na: «Wèe wo Kilε we w'a tiin saanra koro li na ge, wee ni Dubyapige ki k'a ηuwuuro kaan wèe mu.»

11 Melekεε pu niyereye yi bye na saanra koro le, ni nɔhɔleε pee, ni ηii yanmuyɔ shishεεε wu maha. A p'i nuguro sin saanra koro li nahagbaa na, na pu nahaya buri ηiηε na, na Kilε pεle.

12 na jo: «Amiina. Masɔηɔ ni nɔrɔ, ni fungɔngɔ fεεε ni baraga daha, ni pεεηε, ni sefεεε, ni fanha, yee ηε wee Kilε wu woyɔ fo gbee. Amiina.»

13 A nɔhɔle nigin wa di nε yege na: «Jɔgɔ ye p'i ηε ni ye fadeviye ye ni wε? Mii p'a yiri wε?»

14 A nε wu pye: «Nɔhɔle we, go mu wu wa pu ce.»
 A wu nε pye: «Piimu nivorowuu pu wa kanhagbɔ pu ni ge, ni p'a fadeye yi je fiinηε Dubyapige ki shishan pu ni ge, pee pu wa.

¹⁵ Lee na pee wa Kile wo saanra koo li jaha tàan na kapyenĒ pyi wu mu wu tapĒĒĒ pugbòhò ki ni caŋa fara piige na. Saanra koo li tiinvòò wu na ba bye ni pu ni, na pu mara.

¹⁶ Xuugo ni waga da ga ba pu ta bada wĒ. Caŋa bĒ di da ga ba daraa pu na sanha wĒ, kelee kafugo katii bĒ wĒ.

¹⁷ Bani Dubyapige ke ki wa saanra koro li niŋĒ ni ge, kee na bye pu nahavòò, na se ni pu ni jù sicuumò lohò ki yíri. Kile na ba pu jĒsinmĒ pu bĒĒri tuu.»

8

FĒ gbarashuun wo pu keree

¹ Tuun wemu ni Dubyapige k'a fĒ gbarashuun wo pu laha ge, a fĒhĒĒ di fugba wu kpòn fo na nò minitii kelĒĒ taanri (30) shishiin na.

² MĒlĒkĒĒ gbarashuun we w'a yere Kile jaha tàan ge, a nĒ pee ja. A p'i maya gbarashuun kan pu mu.

³ A mĒlĒkĒ watii bĒ di ba yere saraya tawologo ki jahagbaa na. Yawurire shòò sanni wuu li bye wu kenĒ ni. A p'i nudanga yawurire niŋĒhĒĒ kan wu mu; Kile ya sipyii piimu pye fĒĒfĒĒ ge, kònhò wu pee wo Kile-jĒĒyĒ yi fara tee yawurire ti na, wu yee pinne wolo saraga, saraya tawologo sanni wogo ki jũŋò ni. Kee bye saanra koro li jahagbaa na.

⁴ Tee nudanga yawurire ti wo wurege ni Kile ya sipyii piimu pye fĒĒfĒĒ ge, ni pee wo jĒĒyĒ y'a dugi shiizhan Kile jaha tàan mĒlĒkĒ wu kenĒ ni.

⁵ A wee mĒlĒkĒ wu yawurire shòò li ji saraya yi tawologo ki wo naganhaa ki na, na ki wá jĩŋĒ ki na. A Kile-sĒlĒĒ, ni mujonòò, ni Kile-jĩŋĒ, ni jĩŋĒ cĒlĒĒ di bye.

Mελεκεε p'a maya yi na kən na wi

⁶ Maya gbarashuun wemu wu bye μελεκεε gbarashuun wu mu ge, a pee di gbegele yee maya yi wo wi kaa na.

⁷ A μελεκεε nizhiime wu wu wo maga ki wi, a zanha kagereye, ni na, ni shishan di suri yiyε ni na wá jinε ki na. A jinε ki taaga taanri wogo k'i sogi. A tiire ti taaga taanri wogo ki be di sogi. A napurege ki beeri di sogi.

⁸ A μελεκεε shuun wo wu wu wo maga ki wi, a l'i bye ma na giin na ya faabobo-tabaaga kemu naana ge, kee w'a wá suumɔ lɔhɔ ki ni. A suumɔ lɔhɔ ki taaga taanri wogo k'i jeri shishan.

⁹ A suumɔ lɔhɔ ki jiri yanmuyɔ yi taaga taanri wogo k'i xhu. Kɔrɔyɔ ye y'a bye suumɔ lɔhɔ ki juro ni ge, a yi be wo taaga taanri wogo ki be di gyεegi.

¹⁰ A μελεκεε taanri wo wu wu wo maga ki wi, a wɔrɔ tabaaga ka di yiri fugba we ni na pa do, na ganha na ní ba nagbɔhɔ jε wε. Kee ya to gba lɔhɔyɔ yi taaga taanri wogo, ni yi lobulowegee ki ni.

¹¹ Lee wɔrɔ li mεge ki jε Zoro. A lɔhɔyɔ yi taaga taanri wogo ki beeri di soro. A kee lɔhɔ k'i shenjemεε gbo, bani ki bi soro.

¹² A μελεκεε shishεεε wo wu wu wo maga ki wi, a lee di cana ki taaga taanri wogo ki kpɔn, ni yenε ki taaga taanri wogo ke, na fara wɔrɔ ki taaga taanri wogo ki be na, fo na yi kpεengε ki taaga taanri wogo ki pye nibiige. Ayiwa, piige ki fara cana ki na, a yi kpεengε taaga taanri wogo k'i bye nibiige.

¹³ A ne wii sanha na naa na w'a yiri na beele fugba lii lii we ni, na mujuugbɔɔ waa na: «Μελεκεε taanri wusamaa p'a kori ge, pee ba pu wo maya yi

wi tuun wemu ni, bɔɔngɔ, bɔɔngɔ, bɔɔngɔ kee k'a da
ɲiɲɛ ki sipyii pu ta wee tuun wu ni.»

9

Meleke kaguro wo wu wo maga mɛɛ

¹ A meleke kaguro wo wu wu wo maga ki wi, a
nɛ wɔɔɔ ɲa l'a yiri fugba we ni na pa do ɲiɲɛ ki na.
A p'i wecogonɔ tɛɛɛɛ baa wogo ki wo kenikaan li
kan lee mu.

² A l'i kee wecogonɔ ki ɲɔ mugi, a wurege di
ganha na foro wà ba kanragaa wurege ɲɛ wɛ. A
wecogonɔ ki wurege di nibiige lenɛ cana ɲii le ni
kafɛɛɛɛ ki ni.

³ A kabeeye ya di foro kee wurege ki ni na caaga
ɲiɲɛ ke na. A p'i fanha kan yi mu ba nàmaa ɲɛ wɛ.

⁴ P'a yi jo yi mu na yi ganha bu da kakara pye ɲà
ke na wɛ, kelee yapyiire, kelee tige ka shishiin na
wɛ; ga sipyii piimu pu ɲɛ Kilɛ wo fɛ pu ɲɛ pu gbahaa
na-ɛ ge, na y'a kakuunɔɔ pyi pee ye na.

⁵ Sefɛɛɛɛ ya ta kan yi mu yi já sipya gbo wɛ. Ga
sefɛɛɛɛ ya kan yi mu y'a sipyii kana fo yeye kaguro.
Yi sɔɔnrɔ ya yá ba nàmaa wuuro ɲɛ wɛ.

⁶ Sipyii na ba xu shaa yee caya yi na, ga p'i da wu
ta wɛ. Xu kaa na ba bye pu na, ga wee bɛ na ba fe
pu ɲaha na.

⁷ Yee kabeeye yi bye ma na giin shɔnyɔ p'a
gbegele kashɛn kaa na, na ɲɛ ma na giin sanni
saanra ɲudɔɲɔɔ y'a tɔ. Yi ɲahaya ɲɛ ba sipyii woyo
ɲɛ wɛ.

⁸ Yi ɲuzhiire ɲɛ ba cee wuuro ɲɛ wɛ. Yi ganhaa di
ɲɛ ba cɛnri wogoo ɲɛ wɛ.

⁹ Yi ƚe kanna tɔɔɔ fadeye y'a le na pye ƚmasigiye, yi kapaya tunmɔ di ƚe ba shɔnyɔ wotoriyo niƚeƚeƚe tunmɔ ƚe we, yemu y'a gburogi na se kashɛn ni ge.

¹⁰ Yi naya ƚe ba nàmaa woyo ƚe we ni ƚmahaa ni. Kanhama pe y'a da ba daha sipyii pu na fo yeye kaguro ge, kee fanha ki wa yi naya yi ni.

¹¹ Saan wa wu ƚe yi ƚunɔ ni, wee wu ƚe wecogonɔ tɛhɛnɛ baa wogo ki mɛlɛkɛ we. Wu mɛgɛ ki ƚe Heburuu jomɔ pu ni na Abadɔn, p'i wu pyi Girɛkii jomɔ pu ni na Apoliyɔn, (lee kóri ƚe gyɛɛgi pyevɔɔ).

¹² Bɔɔngɔ ki nizhiige ya toro, lee kadugo na, shuun wa bɛ wu da daha kee na sanha.

Mɛlɛkɛ gbaara wo wu wo maga mɛɛ

¹³ A mɛlɛkɛ gbaara wo wu wo maga ki wi, saraya yi tawologo sanni wogo ke ki bye Kilɛ ƚaha tãan ge, a nɛ mujuu la logo na foro ki gulogoo shishɛɛɛ wu yenɛɛ shishɛɛɛ wu ni.

¹⁴ Maga ki bye mɛlɛkɛ gbaara wo wemu kenɛ ni ge, a wu wee pye: «Mɛlɛkɛ shishɛɛɛ wu w'a pɔ Efirate gbagbɔ wu lɔhɔ ki ƚɔ na ge, pu sanha.»

¹⁵ Pee mɛlɛkɛɛ pii p'a bi gbegɛle yaha na bɛ ni wee tuun we, ni kee caɲa ke, ni kee yenɛ ke, ni lee yee li ni ge, a p'i pee sanha yaha, kɔnhɔ p'i sipyiire ti taaga taanri wogo ki gbo.

¹⁶ Pee wo kashɛnƚmɔɔ piimu p'a bye shɔnyɔ na ge, pee bi miliyoo xhuu shuun (200.000.000) xɔ. Kee ƚɔ ke nɛ logo.

¹⁷ Kashɛɛ le nɛ ƚa ge, shɔnyɔ ye ni piimu p'a bi dugi yi na ge, tɔɔɔ fadeye yi bye pu bɛɛri mu, yee yi bye pu ƚmasigiye. Yi tuugo ka ƚe ba na ƚe we, ka ƚe bulani ba safiiri kagerɛɛ ƚe we, ka ƚe ba kirimu

ƚε wε. Shɔnyɔ yi ƚuyɔ di ƚε ba cɛnri wogo ƚε wε. Na ni wurege ni kirimu di foro yi ƚɔyɔ ni.

¹⁸ Na ni wurege ni kirimu we w'a foro yee shɔnyɔ yi ƚɔyɔ ni ge, a pee kanhama tɛhɛɛ taanri wu sipyiire ti taaga taanri wogo ki gbo.

¹⁹ Yee shɔnyɔ yi fanha ƚε yi ƚuyɔ ni yi naya ni. Yi naya yi ƚε ba wɔlɔɔ ƚε wε. Naya yi ƚε ni ƚuyɔ ni, yee ƚuyɔ yi ni y'a sipyiire ti kana.

²⁰ Sipyii piimu samaa p'a kori, pe kanhama pe ya pu gbo-e ge, pee ya ta daburajε jo pu kapyegee ki na wε. Pee ya ta jinaa wo pɛɛɛ ke ni yapɛɛ wo pɛɛɛ ki ƚɔ yaha wε. Kee yapɛɛ kii ya yàa ni sanni, kelee warifyɛn, kelee daɲaa tɔɔɔ, kelee kagereye, kelee ni tige ni. Ki ya ƚaa wε, ki ya nuri wε, k'i ya já ƚaari wε.

²¹ Pu ya ta daburajε jo pu sipyigbuu li na, kelee pu siganma keree, kelee pu dɔdɔɔɔ, kelee pu na-gaara ti na wε.

10

Mɛlɛkɛ we ni Kitabupire li keree

¹ Lee kadugo na a nɛ mɛlɛkɛ baraga wo wa ƚa wu na tigi na yiri fugba we ni, ƚahaɲa di ƚε wu cére fàya. Kile-ɲmɔpara di ƚε wu ƚuɲɔ ni. Wu ƚaha ke di ƚε ba caɲa ƚε wε. Wu tɔyɔ ƚε ba na benɛɛ ƚε wε.

² Kitabupire la ƚɔmugi-yahaɲa ki bye wu keɲε ni. W'a bi wu kanige tɔɔɔ taha suumɔ lɔhɔ ki na, na kamɛɛ wogo ki taha ƚiɲε ki na.

³ A wu mujuugbɔɔ la wà ba cɛnri ya guuri wε. W'a lee wá tuun wemu ni ge, a Kile-sɛlɛɲɛɛ gbarashuun wu ganha na ya yu.

4 Ba Kile-selenēē gbarashuun w'a jo xō wē, nē bi zhaa da yee kani, ga na mujuu la logo na foro fugba we ni na: «Yemu Kile-selenēē gbarashuun w'a jo ge, yee yaha kaṅmōhōnō, ma ganha bu yee ka wē.»

5 Mēlēkē wu niyerege nē na suumō lōhō ke, ni jīnē ki na ge, a wee di wu kanige keṅē yirige fugba wu ni na gaa na:

6 Wemu wu da gori yaha jīi na gbee ge, wu d'a fugba we ni wu funṅō yaṅmuyō, ni jīnē ni ki yaṅmuyō, ni suumō lōhō ni ki funṅō yaṅmuyō bēeri yāa ge, nē kaa wee na jo: «Taasigine wa li ni nige wē.»

7 Ga caṅa kemu mēlēkē gbarashuun wo w'a da ba wu wo maga ki wi ge, kee na ba bye Kile wo kaṅmōhōnō li jō cavaṅa ma na jo ba w'a yi jo wu kapyeyii Kile tudunmō pu mu jogana lemu na wē.»

8 Mujuu le nē bi logo na yīri fugba wu ni ge, a lee di nugo nē pye na: «She Kitabupire li jōmugi-yahaṅa ki shō mēlēkē wu mu, wee wemu w'a yere suumō lōhō ke ni jīnē ki na ge.»

9 A nē fulo wee mēlēkē wu na, na wu jēeri jo wu Kitabupire li kan na mu. A wu nē pye: «Li co m'a li li, li na daan ma jō ni ba sere jē wē, ga li bu digi ma funṅō ni, li na zoro.»

10 A nē lee Kitabupire li co mēlēkē wu keṅē ni na li. A l'i daan nē jō ni ba sere jē wē, ga ba nē li li xō tuun wemu ni wē, a l'i soro nē funṅō ni.

11 A mujuu l'i nugo nē pye sanha na: «Li waha l'i waha ma na ba jomō ta sanha Kile mu na jo fiye nijehēye, ni shi nijehēmē, ni shi jomō nijehēmē, ni saannaa nijehēmē shizhaa na.»

11

Sээрее шуун wu keree

¹ Lee kadugo na a p'i daanna kagaanga ka kan ne mu, kee bye ba publiin je we. A p'i ne pye: «Yiri m'a Kile-peene pugbohó ki taanna, ni saraya yi tawologo ke, piimu p'a Kile pelee wà ge, m'a pee tóro.

² Ga m'a Kile-peene pugbohó ki kaanja ki yaha wà, ma ganha bu da kee taanna we. Bani kee ya kan shi wu mu wemu je Yawutuu we. Pu na ba jaari jaari fefere kulo li ni yeye kelee shisere ni шуун (42) funno ni.

³ Ne na ba sefere kan na seere шуун wu mu. P'a yoro borojo faya* le na Kile Kafila jo cabyaa kabofono di xhuu шуун ni kelee gbaara (1.260) funno ni.»

⁴ Pee je oliviye tiye шуун we, ni sokinnaa шуун we, pee piimu niyereye yi wa jine ki Kafó wu jaha taan ge.

⁵ Sipyá wa ba giin wu kakuuno pye wee wa na, na na foro pu jo ni na wee pen wo sòrogo. Wa ba giin wu kakuuno pye we wa na, nakaara baa le xugana le na weefó da xhuu.

⁶ Se wa pu ni na fugba we to, kónhó zanha ganha bu do pu Kile jomó pu cajoyo yi na we. Se wa pu ni na lóhó jeri shishan. Tuun wemu beeri bu pu taan, se wa pu ni na kanhama tuugo beeri no sipyiire ti na jine ki na.

⁷ Pu ba ba pu seeri keree ki jo fa tuun wemu ni, yacoguuno ke k'a duri na foro wecogono tene

* **11:3** Pu na **borojo faya** le, lee ya li shee na pu jatanhana wuu pu je, pu jomó pu be di je can.

baa wogo ki ni ge, kee na ba yogo kɔn pu na, na já pu na, na pu gbo.

⁸ Pu nixhuyo na ba bye kugbɔɔ li pinnɛɛ kpɛɛngɛ ki na. Lee kulo l'a foro lemu fɛni ge, lee ɲɛ Sodɔmu ni Misira. Lee kulo li ni pu Kafɔɔ w'a kori tige na.

⁹ Koŋɔ ke sipyii pii na ba pu nixhuyo ɲa na foro fiye yi bɛɛri ni, ni shi wu bɛɛri, ni shi jomɔ pu bɛɛri, ni kpɔnhɔɔ ki bɛɛri na. Pee na ba pu nixhuyo ɲa cabyaa taanri ni taaga funŋɔ ni. Pu da ga ba sɔɔ pu pu le faya ni wɛ.

¹⁰ Kilɛ tudunmɔɔ shuun wu gbo wu na ba bye fundanga koŋɔ ki sipyii pu mu, fo pu na fundanga yakanya kaan puyɛ mu, bani pee shuun w'a ɲiŋɛ ki sipyii pu kanha fo xuuni.

¹¹ Ba kee cabyaa taanri ni taaga k'a toro wɛ, a Kilɛ di munahaa le pu ni, na ɲiifɛɛɛ kan pu mu, a p'i yiri yere. Piimu pu bi pu wii ge, a fyaara di jé pee ni fo xuuni.

¹² A pee Kilɛ tudunmɔɔ shuun wu mujuugbɔɔ la logo na yiri fugba we ni na: «Yi dugi naha!» A p'i dugi ɲahaɲa na na kari fugba wu ni pu pɛɛn pu ɲii na.

¹³ Wee tuun wuyɛ pyaa ni, a ɲiŋɛ k'i jɛɛ xuuni. A kulo li taaga kɛ wogo k'i do, a sipyii kabɔfoŋɔɔ gbarashuun (7.000) di xhu kee ɲiŋɛ cɛɛŋɛ ki na. A sipyii pusamaa di fya xuuni na ganha na fugba Kilɛ pɛɛ.

¹⁴ Bɔɔngɔ shuun wogo k'a toro. Jɛɛɛ tapyege ni bɔɔngɔ taanri wogo k'a da nɔ.

Meɛkɛ gbarashuun wo wu wo maga ki mɛɛ

¹⁵ A mɛɛkɛ gbarashuun wo wu wu wo maga ki wi, a mujogbɔhɔɔ kii di foro fugba we ni na:

«Na lɔ nimɛ na, koŋɔ ki saanra t'a pye
wù Kafɔɔ Kilɛ wuuro,
ni w'a Shɔvɔɔ wemu nahha bulo ge.

Wu na ba diin saanra koro li na gbee.»

¹⁶ Nɔhɔlɛɛ kelɛɛ shuun ni shishɛɛɛɛ (24) wemu w'a tiin pu saanra korogoo ki na Kilɛ nahha tãan ge, a pee di nuguro sin, na pu nahaya buri ninɛ na, na Kilɛ pɛlɛ.

¹⁷ A pee di jo:

«Kafɔɔ Kilɛ, Sefɛɛɛɛ Bɛɛri Fɔɔ,
mu wemu wu nɛ wà ge,
ni mu wemu wu bye wà ge,
wèe yaa baraga taha ma na;
bani m'a jé ma saanra ti ni
ni sefɛɛɛɛ nigbɔɔɔ ni.

¹⁸ Shi wemu nɛ Yawutuu-i ge, a pee logoo di yiri.
Ga ma loyire l'a nɔ.

Xuu pu wo kiiri wu taakɔɔn ni
ma kapyeyii Kilɛ tudunmɔɔ pu saraaduun ya
nɔ,

ni m'a sipyii piimu pye fɛɛfɛɛ ge,
ni piimu p'a ma pɛlɛ ge,
sipyigbɔɔ fara sipyitiilee na,
pee bɛɛri saraaduun ya nɔ.

Ninɛ ki kyɛɛgivɛɛ pu bɛ taaxɔɔ ya nɔ.»

¹⁹ Kilɛ-pɛɛnɛ pugbɔhɔ kemu ki nɛ fugba we ni ge, a kee nɔ di mugi. A Kilɛ wo kariɛɛɛɛ nɔmɛɛ li keshi wu na wu pɛɛnɛ pugbɔhɔ ki funnɔ ni. A Kilɛ-ninɛɛ, ni Kilɛ-sɛlɛnɛɛ, ni mujonɔɔ di ganha na fòro. A ninɛ k'i jɛlɛ, a zanha kagereye nagaya bɛ di digi.

12

Cee we ni wəgəŋə ke p'a byi diragən wu ge

¹ Lee kadugo na a nε kakanhana nigbɔɔ la ja fugba we ni. A nε cee wa ja, caŋa ke na je wu cεre fāya, yeŋε ke di je wu tɔɔyɔ yi nɔhɔdaan. Wɔrɔɔ ke ni shuun saanra judɔnɔ di je wu juŋɔ ni.

² W'a bi yere yacεε na. Wu laa li bi yiri, a wu ganha na sipyaa suu layana li kanhama pu na.

³ Lee kadugo na a kakanhana la bε di bye fugba wu ni. Lee je wəgəŋə nijiga, juɔ gbarashuun ni yeŋεε ke di je ki mu. Saanra judəŋɔ ki bye yee juɔ gbarashuun wu bεeri nigin nigin na.

⁴ A ki naŋa k'i fugba wu wɔrɔɔ ki taaga taanri wogo ki faari wo jinε ki na. Wee cee wu bi giin di digi, a wəgəŋə k'i yere wu jahagbaa na, kɔnhɔ wu bu digi, k'i pya wu xa.

⁵ A cee w'i digi funana na. Ga taapile ni a wee pya w'i gari Kile ni wu saanra koro li kabanugo na. Wee wu da ba shi wu bεeri mara ni tɔrɔ biin ni.

⁶ A cee wu baa kari siponɔ ki ni; Kile bi xuu wemu gbegele ge, a wu gari wà, kɔnhɔ wu she wu jɔ shaa wà fo cabyaa kabɔfonɔ nigin di xhuu shuun ni keεε gbaara (1.260).

⁷ Wee tuun wu ni a kashen di yiri fugba we ni. Melekeε juŋɔfɔɔ Misheli ni wu melekeε p'a tun ni wəgəŋə ki ni. A wəgəŋə ki bε ni ki tahama-nɔhɔmɔ p'i kashen ki ŋmɔ.

⁸ Ga pee ya ta se ta wε. Pu ya ta xuu wa ta nige fugba we ni wε.

⁹ A p'i wəgəŋə ki co, na ki wá jinε na. Kee je wɔlεge ke, p'i ki pyi na tɔgɔ levɔɔ, ni Shitaanni. Kee

kemu k'a ñiñe ki sipyii pu bæeri piinñe ge, kee ni ki mælekæe p'a pinne wá ñiñe ki na shiizhan.

¹⁰ Lee kadugo na a ñe mujuugboó la logo na yìri fugba we ni na:

«Nime wèe wo Kile wu wo ñuwuuro te,
 ni wu sefæere te, ni wu saanra ti tuun w'a nò.
 Shòvòo wemu w'a shòonri ló ge,
 wee be wo ñuñó fæere ti tuun w'a nò nime,
 bani wèe cebooloo pu jaagivòo w'a co,
 na wá ñiñe ki na.

Wee wemu w'a bye Kile ñaha tàan
 na pu jaagi caña fara piige na ge.

¹¹ Wèe cebooloo p'a se ta
 wu na Dubyapige ki shishan pu baraga ni,
 ni pu Kile Jozaama pu sæeri keree
 ki be wo jo baraga ni.

Bani p'a bi kahari pu munahaa ni fo na nò xu na.

¹² Lee wuu na fugba we ni piimu pu ñe wà ge,
 yi fundanga ta.

Ga, bòongó ki wa ñiñe ni suumó lóhó wogo,
 bani Shitaanni ya tigi pa yee mu.

Wu luu l'a yìri xuuni,
 bani w'a li ce na tuun watii ñe nige wee mu
 we.»

¹³ Ba wògòñó k'a li ña na kee ya wá ñiñe ki na we,
 cee we w'a tigi funana li na ge, a k'i daha wee feni
 na gana.

¹⁴ Ga, a ñaa nagaña kapaya shuun di gan cee wu
 mu, xuu wemu w'a yàa yaha wu mu siponó ki ni
 ge, kónhó wu yìri wu she diin wà. Wu na ba ñmóhó
 wà, na lii wó wu na. Pu na ba wu ñó shaa wà fo na
 she nò yee taanri ni yeye gbaara na.

¹⁵ Lee kadugo na a wə wu lofomə pa yeege wu jə ni cee wu feni, ba gba ləhə jε wε, kənhə pee lofomə p'i wu li.

¹⁶ Ga, a jinə k'i cee wu tεge; wəgəhə k'a lofomə pemu yeege ki jə ki ni ge, a jinə k'i ki jə mugi na pee gba.

¹⁷ A wəgəhə ki luu di yiri xuuni cee wu taaan. Yesu ya can wemu she ge, Cee wu wo tuugo sipyii piimu p'a wee co, na Kile wo jəmehεε ki bε co ge, a k'i she ganha na kashen kəon pee na.

Yaconə niguunə kemu k'a foro suumə ləhə ki ni ge

¹⁸ Lee kadugo na a wəgəhə k'i she yere suumə ləhə ki jə na gbazhenhe ki ni.

13

¹ A ne yaconə ka nivorogo ja suumə ləhə ki ni, juyə gbarashuun ni yenεε ke di jε ki mu. Saanra judəhə ke di jε yenεε ke wu beeri junə ni. Kile mekyεεgeεε jomə d'a ka ki juyə yi beeri na.

² Ne yaconə kemu ja ge, kee bye ba shen jε wε. Ki təyə jε ni baraga ni ba yaconə ka jε wε, kemu mεge ki jε urusi ge. Ki jə jε ba cenri wogo jε wε. A wəgəhə k'i ki sefεεε te, ni ki saanra te, ni ki fanhəgbəhə ki kan ki mu.

³ A ne ki junə nigin wa ja w'a bana, a k'i bye ma na giin ki da xhuu. Ga, a ki tabanaja k'i xhə. A lee di bye kakanhana konə ki sipyiire ti beeri mu, a t'i daha ki feni.

⁴ A p'i wəgəhə ki peλε, bani k'a fanha kan kee yaconə ki mu. A p'i yaconə ki bε peλε na: «Ke yaconə ke jəhə jε wε! Jəgə wu d'a já yogo tun ni ki ni wε?»

⁵ Wee tuun wu ni a se di gan yaconɔ ki mu, ki já k'a tabaara jomɔ ni Kile mɛkyɛgɛrɛ jomɔ yu. Sefɛɛrɛ bɛ ya nɔhɔ kan ki mu ki já keree pye fo yeye kɛlɛɛ shishɛɛrɛ ni shuun (42).

⁶ Lee funɔ ni a k'i ki jɔ mugi na tabaara jomɔ jɔ kɔn na yu na waa Kile na. A k'i ganha na Kile mɛgɛ kyɛɛgi, na Kile wo fɛfɛɛrɛ ti wo fɛfɛɛrɛ xuu wu fanri. Piimu pu jɛ fugba we ni ge, na ganha na pee bɛ fanri.

⁷ Kile ya sipyii piimu pye fɛfɛɛ ge, sefɛɛrɛ ya kan ki mu ki yogo tun ni pee ni, k'i se ta pu na. Sefɛɛrɛ ya kan ki mu fiiye yi bɛeri na, ni shi wu bɛeri, ni shi jomɔ pu bɛeri, ni kpɔnhɔ ki bɛeri na.

⁸ Niɲɛ ki sipyii pu bɛeri na ba ki pɛlɛ, fo sipyii piimu mɛyɛ y'a ka Dubyapige nigbogo ki jɔi sicuumɔ Kitabu wu ni fo konɔ jɔ kɔnduun wu ni ge, fo pee yɛ.

⁹ Wemu na logo ge, wu logo!

¹⁰ Sipya wemu w'a yaa na le bulooro ni ge, wee na le ti ni. Wemu w'a yaa na gbo ni ɲmɔpara ni ge, wee na gbo ni li ni. Ayiwa, lee wuu na Kile ya sipyii piimu pye fɛfɛɛ ge, pee ya yaa na loxulo ta, na gori n'a daa wu ni.

Yaconɔ niguunɔ ke k'a foro jɲɛ ki ni ge

¹¹ Lee kadugo na a nɛ yaconɔ katii nivorogo na jɲɛ ke ni, yeɲɛɛ shuun na jɛ ki mu, kee di jɛ ba dubyapepinɲɛ wogoo jɛ wɛ, ga k'i yu ba wɔgɔɲɔ ki jɛ wɛ.

¹² K'a bi kapyɛɲɛ pyi ni yaconɔ nizhiige ki fanha ki ni kee jaha tãan. Kee yaconɔ nizhiige ki k'a bi bana xuuni, fo ki na taxuyo shaa, ga na juunɔ ge, kee ya ki pɛɲɛ pye fanha konɔ sipyii na.

13 Yaconɔ shuun wogo ki bi kakanhanjaa nigbɔhɔ pyi, fo na na bɛ tirige jinɛ ke na na yiri fugba we ni, sipyiire ti bɛɛri nii na.

14 Sefɛɛɛɛ ya kan ki mu k'a kakanhanjaa kiimu pyi yaconɔ nizhiige ki nahaa taaan ge, a k'i kee kakanhanjaa ki taga sipyiire ti piinɛ jinɛ ki na, na pu pye na pu yaconɔ nizhiige ki jaa yaa, kɔnhɔ pɛɛɛɛ di daha ki na. Kee yaconɔ ke nɔmpara l'a bi bana fo xuuni, ga ki ya ta xu wɛ.

15 Yaconɔ shuun wogo k'a sefɛɛɛɛ ta na ja jɔjogo kan yaconɔ nizhiige ki jaa wu mu, kɔnhɔ wu da yu. Piimu bɛ pu jɛ pu ya sɔɔ na wee jaa wu pɛɛɛɛ ge, wu pee bɛ gbo.

16 A k'i li pye fanha sipyii pu na, na pu fɛ kpɔn pu kanige keye kelee pu gbahaa na. Sipyitiilee fara sipyigbɔɔ na, lafɛɛ fara la baa fɛɛ na, na fara buloo na, ni piimu jɛ buloo wɛ.

17 Wa shishiin da ja bɛɛɛ pye, kelee na zhɔ pye ni pee fɛ pu jɛ ma na wɛ. Pee jɛ yaconɔ nizhiige ki mɛgɛ, kelee nimɔɔɔ piimu p'a bɛ ni ki mɛgɛ ni ge.

18 Naha fo fungɔngɔ fɛɛɛɛ bu bye ma mu, m'a na ye nahaa cɛ. Wemu w'a shiige ge, weefɔɔ na ja yaconɔ ki nimɔri wu jate cɛ. Bani pee nimɔɔɔ p'a bɛ ni sipya wa mɛgɛ ni. Pee jɛ xhuu gbaara ni kelɛɛ gbaara ni gbaara (666).

14

Dubyapige k'a piimu jinɔ wolo ge pee wo yocɛɛgɛ

1 Lee kadugo na a nɛ wii na Dubyapige ki niyerege ja Siyɔn faabobonɔ ki na. Sipyii piimu p'a bye ni ki ni ge, pee jɛ kabɔfonɔɔ xhuu nigin ni kelɛɛ

shishээрэ ni shishээрэ (144.000) Dubyapige ki меге ni ki To wu меге bi ka pee sipyii pu gbahaa na.

² A нe mujuu la logo na yìri fugba we ni, lee же ba logbòhò fòò ni Kile-selene nigbòò же we. Lee mujuu li bi nòhò pye ba konikpòòn konòyò mеhее же we.

³ Pee bi masòhò yofonò cee saanra koro li nahagbaa na, ni jii yanmuyò shishээрэ we, ni nòhòlee pu nahà tàan. Wa shishiin ya ta já kee yogo ke taanni, ni sipyii kabòfonòò xhuu nigin ni kelее shishээрэ ni shishээрэ (144.000) wu ye бe we. Pee piimu juyò Kile ya wuu konò ki na ge.

⁴ Pee ya ta fòonrò kaa pye ja ni cee ni we, bani pee ya pu ye mara yaha fеfееее ni. Dubyapige ki ba se xuu беери ni, pee na daha yaha ki feni. Pee ya juwuuro ta na foro sipyii pu niñe ni, kònhò p'i bye saraga na wolo kan Kile ni Dubyapige ki mu ba yashiiye же we.

⁵ Pee ya ta kafineye jo ja bada we. Jaagi baa sipyii pu же pii.

Melееее taanri wu wo mujonòò

⁶ Lee kadugo na a нe melееее wa ja wu na yìri na beele fugba lii lii we ni. Kile wo Jozaama nixhòbaama pu bye wu mu na yu niñe ki sipyii pu беери mu: fiye yi беери, ni shi wu беери, ni shi jomò pu беери, ni kpònhòò ki беери.

⁷ A wu jo ni mujuugbòò ni na: «Yi fya Kile na, y'i wu pelee bani tuun wemu ni w'a da kiiri kòn sipyiire ti na ge, wee ya nò xò. Y'a fugba ni niñe, ni suumò lòhò, ni lobulowegee ki yaavòò wu pelee.»

⁸ Melееее shuun wo wu w'a taha nizhiime wu na ge, a wee di jo: «Babilòni kugbòò l'a ja! L'a sii ja! L'a

shi wu bæeri yaha w'a gba li dɔdɔrɔ duvɛnkuumɔ wu ni.»

⁹ A mɛlɛkɛ taanri wo wu daha wu fɛni, na jo ni mujuugbɔɔ ni na: «Wemu w'a yaɔɔɔ ke ni ki jaa wu pɛlɛ ge, ki fɛ d'a kpɔn wu gbaa kelee wu keɲɛ na ge,

¹⁰ wee bɛ na gba Kilɛ wo loyire li wo duvɛn wu ni, w'a duvɛn nizuribaaga sogi le wu loyire cɛɛgbuu li ni. Weefɔɔ na ba ganha na ni kirimu ni, fɛfɛɛɛ mɛlɛkɛɛ pee ni Dubyapige ki nahã tãan.

¹¹ Na kemu k'a pu kana ge, kee wurege bi yiri na duri gbee. Pu na ba bye ŋmɔnɔ baa caɲa fara piige na, pee piimu p'a yaɔɔɔ ke ni ki jaa wu pɛlɛ, yaɔɔɔ ki fɛ d'a kpɔn pu na ge.»

¹² Kilɛ ya piimu pye fɛfɛɛɛ, pee di wu jɔmɛɛ conɪ, na daa Yesu na ge, pee pu loxulo ta.

¹³ A nɛ mujuu la logo na yiri fugba we ni na: «Li ka, na co nime na, sipyii piimu p'a xhuli na pu yaha Kirisa wo kariɲɛɛge ki ni ge, pee jɛ duba nagoo.» A Kilɛ Munaa li bɛ di jo: «Can wu jɛ wii, kɔnhɔ p'i ba ŋmɔ pu kapyewagaa ki tãan. Bani pu kasaɲaa ki bæeri kuduun wu wa pu na.»

Niɲɛ sipyii pu wo kiiri we

¹⁴ A nɛ nahãɲa nivige ka na sanha. Wa nidɛɛngɛ ki bye kee na ba sipya jɛ wɛ. Sanni jɔdɔnɔ jɛ wu jɔnɔ ni, jakɔngɔ jɔtanga wogo bɛ di jɛ wu keɲɛ ni.

¹⁵ A mɛlɛkɛ watii di ba na yiri Kilɛ-pɛɛɲɛ pugbɔhɔ ki ni, na ba nahãɲa ki tiinvɔɔ wu pye ni mujuugbɔɔ ni na: «Ma jakɔngɔ ki lɔ, m'a niɲɛ ki yalɔrɔ ti lɔ, bani yalɔrɔ ti lɔduun w'a nɔ. Niɲɛ ki yalɔrɔ t'a lɛ xɔ.»

16 Wemu nideenge ki bye nahana ki na ge, a wee di wu nakongó ki ló, na jine ki yalóro ti ló.

17 A meleke watii di yiri fugba wu ni Kile-pene pugbóhó ki ni, nakongó jotanga wogo di je wu be keje ni.

18 A meleke watii be di foro saraya yi tawologo ki ni. Sefere bye wee mu na na. Nakongó jotanga wogo k'a bye wemu keje ni ge, a wu wee pye ni mujuugbó ni na: «Ma nakongó jotanga wogo ki ló, m'a jine ki ezen wu kón, bani wu nagoo p'a le xó.»

19 A wee meleke wu nakongó ki ló, na jine ki ezen nile wu beeri kón, na wu wá ezen lóhó tayaaga wegbóhó ki ni, kee je Kile wo loyire le.

20 A p'i ezen wu tónhó ezen lóhó ki tayaaga ki ni kulo li kadugo. A shishan di foro ezen wu ni, na f' ba lofomó je we, fo kiloo xhuu taanri (300) jóhó. Pee shishan pu cogonó bi ló jine na, na shóngó taa fo ki kórofe we na.

15

Melekee gbarashuun we ni kanhama pusama keree

1 Lee kadugo na a ne kakanhana nigbó la be ja fugba we ni, lee bye nawóro kaa gbangban. Tuun wusama kanhama kagbóhó gbarashuun wu je melekee gbarashuun wemu keje ni ge, pee ya Kile wo loyire li keree ki jó fani.

2 Lee kadugo na a ne xuu wa ja, wee je ba logbóhó je we, na je ba veeri je we, na d'a suri wu ni. Piimu p'a se ta yaconó ke ni ki jaa we, ni ki nimóri wu na ge, pee niyereye yi bye wee xuu wu

ni; Kile ya konɔyɔ yemu kan pu mu ge, yee di jɛ pu keye ni.

³ P'a bi Kile wo kapyebye Musa ni Dubyapige ki wo yoccege ki cee na:

«Kafɔɔ Kile, Se Bɛɛri Fɔɔ,
ma kapyege k'a pɛɛ.

Kakanhanɔaa ki jɛ kii!

Shi wu bɛɛri wo saan we,
ma korogoo ki bɛɛri ya tii.

Lee jɛ can.

⁴ Kafɔɔ, jɔgɔ wu d'a jo na wee ya fyagi mu na-ε wɛ,
na wee da mu pɛɛ-ε wɛ?

Mu yɛ nigin wu jɛ fɛɛfɛɛ.

Shi wu bɛɛri ya ma na mu pɛɛ,

bani p'a li ja na fiinne na ma kapyege k'a tii.»

⁵ Lee kadugo na a nɛ Kile wo sɛɛri fɔɔna puga fɛɛfɛɛɛ wogo ki ja ni Kile-pɛɛnɛ pugbɔhɔ ki ni, yi jɔ na mugi fugba we ni.

⁶ Kanhama kagbɔhɔɔ gbarashuun wu jɛ mɛɛkɛɛ gbarashuun wemu kenɛ ni ge, pee ya foro Kile-pɛɛnɛ pugbɔhɔ ki ni. Faviire temu ti jɛ fɛɛfɛɛ na jí ge, tee bye pu na. Sanni kirimɛhɛɛ di jɛ pu fushiye na.

⁷ A jɔni yanmuyɔ shishɛɛɛ wu wa nigin di sanni cɛɛgbuugoo gbarashuun kan mɛɛkɛɛ gbarashuun wu mu. Kile wemu wu da gori yaha jɔni na gbee ge, a wee wo loyire di ki ni.

⁸ A Kile-pɛɛnɛ pugbɔhɔ k'i ni wurege na, kee wurege ke bi foro Kile wo nɔɔɔ we ni wu sefɛɛɛ ti ni. Sipywa wa shishiin ya já jé Kile-pɛɛnɛ pugbɔhɔ ki ni, yani kanhama kagbɔhɔɔ gbarashuun wu jɔ

ki fa wε, kee kiimu ki bye mεlεkεε gbarashuun wu keŋε ni ge.

16

Kilε wo loyire cεεgbuugoo gbarashuun we

¹ Lee kadugo na a nε mujuugbɔɔ la logo na yiri Kilε-pεεŋε pugbɔhɔ ki ni li na mεlεkεε gbarashuun wu pyi: «Kilε loyire li wa cεεgbuugoo gbarashuun wemu ni ge, yi she kee juŋɔ sin juŋε ki na.»

² A mεlεkεshiime wu she wu wo cεεgbuu li funŋɔ yaaga ki juŋɔ sin juŋε ki na. Yaconɔ niguuŋɔ ki fε pu juε sipyii piimu na ge, ni ki jaa wu pεlεvεε pee, a nɔɔɔ niguuyo di bye pee na, na pu kana gbangban.

³ A mεlεkε shuun wo wu wu wo cεεgbuu li funŋɔ yaaga ki juŋɔ sin suumɔ lɔhɔ ki ni. A suumɔ lɔhɔ k'i jueri shishan, ba sipyixugo shishan juε wε. A suumɔ lɔhɔ ki funŋɔ juu yanmuyo yi beeri di xhu.

⁴ A mεlεkε taanri wo wu wu wo cεεgbuu li funŋɔ yaaga ki juŋɔ sin gba lɔhɔɔ ni lobulowegee ki ni, a yee di bye shishan.

⁵ Mεlεkε wemu wu juε lɔhɔɔ yi juŋɔfɔɔ ge, a nε wee mujuu logo wu na yu na:

«Mu wemu yε nigin pe wu juε fεεfεε ge,
mu juε wà gbee, m'a bi bye wà bε.

Kɔngana lemu na m'a we kiiri we kɔn ge, m'a tii.

⁶ Bani sipyii p'a Kilε tudunmɔɔ shishan wo,
Kilε ya sipyii piimu bε pye fεεfεε ge,
na pee bε wo shishan wo.

A ma bε di shishan kan pu mu p'a gba,
p'a yaa ni lee ni.»

7 A nε mujuu la logo na foro saraya yi tawologo ki ni na:

«Uun, Kafɔɔ Kilε, Se Bεeri Fɔɔ,
ma kiiri keree ki bεeri jε can, k'a tii bε!»

8 A mεlεkε shishεεrε wo wu wu wo cεεgbuu li funɔɔ yaaga ki jɔɔɔ sin caɔa ki na. A fanha di gan caɔa ki mu k'a sipyii pu sɔrogo ni ki kafugbɔhɔ ki ni.

9 A kee kafugbɔhɔ k'i sipyii pu sɔrogo. A p'i Kilε mεge kyεεgi, pu kanhama kagbɔhɔɔ ki jε wee wemu kenε ni ge. Ga pu ya ta sɔɔ na yere pu jurumu wu na, na Kilε pεlε wε.

10 A mεlεkε kaguro wo wu wu wo cεεgbuu li funɔɔ yaaga ki jɔɔɔ sin yaɔɔɔ niguuɔɔ ki wo saanra koro li na, a nibiige di jε ki saanra ti bεeri ni. A sipyii p'i ganha na pu jilee nɔni pee kanhama pu yama kenε ni.

11 A p'i fugba fɔɔ Kilε mεge kyεεgi pu kanhama pe ni pu nɔɔɔ niguuyo yi wuu na. Ga, pu ya ta daburaje jo pu kapyegee ki na wε.

12 A mεlεkε gbaara wo wu wu wo cεεgbuu li funɔɔ yaaga ki jɔɔɔ sin Efirate gbagbɔ wu jɔɔɔ ni, a kee gba lɔhɔ k'i waha, kɔnhɔ saannaa pu koo l'i faha, pee piimu p'a ma na yiri Kilε-nɔhɔ ki na ge.

13 A nε kii munaakuuɔɔ taanri we jɔa, nigin wa ya foro wɔgɔɔ ki jɔ ni, a nigin wa di foro yaɔɔɔ ki jɔ ni, a taanri wuu l'i foro tudunmɔ kafinejo wu jɔ ni. Kee bye ba jasiin jε wε.

14 Kee jε jinaa munahaa, na kakanhanjaa pyi, a kee di shε foro kɔɔɔ ke saannaa pu bεeri mu, kɔnhɔ p'i puyε pinne, p'i ba kashen ηmɔ Se Bεeri Fɔɔ Kilε na wu cagbɔhɔ ki na.

15 A Yesu di jo: «Li wii, kee caŋa nε na ba ba ba nagaa jε wε! Wemu w'a tiin j̄ni na, na wu f̄aya mara, k̄onh̄o wu ceepile wo ganha ba jaari sipyii p'a wii-i ge, wee jε duba pya.»

16 Pee jinaa p'a saannaa pu pinne xuu wemu ni ge, wee mεge jε Arimaged̄on Heburuu jom̄o pu ni.

17 A mεlεke gbarashuun wo wu wu wo cεεgbuu li funj̄o yaaga ki j̄un̄o sin kafεεge ki ni. A mujuugb̄oo la di foro saanra koro li na Kile-pεεjε pugb̄oh̄o ki ni na: «L'a n̄o li tεhene na nime.»

18 A Kile-j̄injεε, ni Kile-selεjεε, ni mujon̄oo, ni j̄injε celεjε nigb̄oh̄o di bye. Ba sipyii da sii j̄injε ki na wε, kee j̄injε celεjε ki j̄oh̄o sanha bye ja wε.

19 A lee kugb̄oo li j̄injε k'i daa taaya taanri. A fiye yisaya bεeri wo kulogoo k'i ja ja. A Kile di wuyε funj̄o yaha nidogo lee kugb̄oo li na, Babil̄oni kulo le. A wu wu loyire nigb̄oo li wo duven cεεgbuu li nijine kan li mu l'a gba.

20 Takpiiye ye yi wa l̄oh̄o ki j̄injε ni ge, yee bεeri ya curi, faabobon̄o ka shishiin ya ta ja wε.

21 A zanha kagereye nagaya di do sipyii pu j̄un̄o ni na ȳiri fugba wu ni. Ka bεeri bi kiloo kelεε gbarataanri (80) shishiin x̄o. A sipyii p'i Kile mεge kyεεgi yee zanha kagereye yi wuu na, bani yi kanhama p'a bi pεle toro.

17

Navarash̄oḡo ki keree

1 Cεεgbuugoo gbarashuun wu wa mεlεkεε gbarashuun wemu keŋε ni ge, a wee wa nigin di ba nε pye: «Pa, navarash̄oḡo kemu k'a tiin logb̄oh̄oȳo yi na ge, di ba kee wo kiiri wu she ma na.

² Niñe ke saannaa p'a dɔdɔɔrɔ pye ni kee ni. A ki dɔdɔɔrɔ t'i jawɔhɔ wɔ niñe ki sipyii pu be na ba duven ma jawɔhɔ wɔ me sipya na we.»

³ Lee kadugo na a Kile Munaa di jé ne ni, a meleke wu gari ni ne ni siponɔ ka ni. A ne cee wa nidεenge na yaconɔ nijiga ka na, Kile mekyεεgere fe ya ka kee kabaya yi beeri na. Nuyɔ gbarashuun ni yenεe ke di ne ki mu.

⁴ Cee wu bi wuyε to ni fañεyε nizaaya, ni sanni, ni pεewa kagereye, ni pεewa kuun ni. Sanni cεεgbuu di ne wu kenε ni, lee ya ni katanhanaa ni wu dɔdɔɔrɔ nɔhɔmɔ na.

⁵ Kañmɔhɔnɔ mege ka ki bi ka wu gbaa na, kee ne:

BABILɔNI KUGBɔɔ,
 NAVARAGAA NU,
 NI NIÑE KATANHANAA SEFɔɔ.

⁶ Kile ya piimu pye feεfeε ge, piimu ya pye jɔmehεε feε Yesu mu ge, a ne cee wu na pee wo shishan ya jawɔhɔ wɔ wu na.

P'a kañmɔhɔnɔ li jaha jo

Ba ne cee wu na we, a l'i bye ne mu jawɔɔrɔ kaa.

⁷ Wee tuun wu ni a meleke wu ne pye: «Naha d'a li pye mu mu jawɔɔrɔ kaa we? We cee we ni yaconɔ nijiga kemu na w'a tiin ge, nuyɔ gbarashuun ni yenεe ke di ne ki mu ge, n'a da lee kañmɔhɔnɔ li jaha jo ma mu,

⁸ Yaconɔ ke m'a na ge, kee bye ni na, ki nime wogo wa ni na we. Ga k'a yaa na pa yiri foro wecongɔ tɛhεne baa wogo ki ni, na gaanɔ ki takyεεgeñe ni. Niñe ke sipyii piimu pu ne pu meye y'a ta ka ni sicuumɔ Kitabu wu ni fo konɔ ki jɔ kɔnduun wu ni-ge, pee bu yaconɔ ki na mu, li na bye kakanhana

pee mu. Bani ki bye j̄ni na, ki nime wogo di wa j̄ni na wε, ga ki na ba foro sanha.

⁹ «Naha, fo ma bu bye fungɔngɔ fɔɔ ni shizhi-inme fɔɔ. Nuyɔ gbarashuun wu jε faaboboyo gbarashuun, cee w'a tiin yemu na ge.

¹⁰ Yee juyɔ yi jε sanha saannaa gbarashuun. Kaguro ya to pee ni, gbaara wo wu jε wà fanha ki na, gbarashuun wo wu sanha deŋε wε. Wee ba ba deŋε, jεεε yε nigin w'a da bye.

¹¹ Yaconɔ ke ki bye j̄ni na ki nime wogo di wa j̄ni na-ε ge, kee bye gbarashuun wu wa nigin. Ga kee yε pyaa k'a nɔhɔ pye saan gbarataanri wo we, bani ki na ba foro na se ki takyεεgεŋε ni.

¹² «Yenεε ke we m'a ja ge, kee jε saannaa ke we. Pee sanha deŋε saanra ti na wε, ga pu na ba deŋε na lεeri nigin yε pye saanra ti na ni yaconɔ ki ni shiizhan.

¹³ Pu funzhakeree jε nigin. Pu na ba pu sefεεε ni pu fanhaya kan yaconɔ ki mu.

¹⁴ Dubyapige ki na ba bye ni ki wuu pu ni shiizhan: K'a piimu yiri ge, k'a piimu shɔɔnri ge, piimu ya pye jɔmεhεε fεε ge. Saannaa pu na ba kashen kɔn Dubyapige ki na, ga Dubyapige ki ni ki wo sipyii pu na ba se ta pu na, bani kafεε wo Kafɔɔ wu jε wii, na jε saannaa wo Saan.»

¹⁵ A mεlεke wu nε pye sanha na: «Lɔhɔyɔ yemu j̄nyɔ ni m'a navarashɔgɔ ki nidεengε ja ge, yee jε fiye ya, ni sipyiiire ta, ni shi wa, ni shi jomɔ pa.

¹⁶ Yenεε ke we m'a ja ge, kee ni yaconɔ ki na ba navarashɔgɔ ki kɔ, na yanmuyɔ yi bεeri shɔ ki na, na ki ceepile wo yaha. Yee na ba ki gbo, na xha ki ni, na kisanja sɔrogo fεεfεε na ni.

17 Kile ya wu jidaan le pee funyo ni, fo p'a pinne na saanra ti juno fere ti kan yacono ki mu, fo Kile wo kajogoo ki beeri no bu she fa.

18 Cee we m'a ja ge, wee je kugbo le, lemu l'a bye jine ki saannaa pu beeri juno ni ge.»

18

Babiloni ja ja keree

1 Lee kadugo na a ne meleke watii nidigine ja na yiri fugba we ni. Sefere nigboro wa wu mu, wu noro w'a kpenge yege jine ki kabaya yi beeri na.

2 A wu jo ni mujuugbo ni na:

«Babiloni kugbo l'a ja! L'a ja!

L'a bye jinaa tatege,
ni munaakuuno beeri tanmaho,
ni tɔnben-shazhinoro ye beeri tanmaho.

3 Bani shi wu beeri ya doro pye ni li ni,
fo na jawo wo puye na kanna duven p'a gba.

Jine ki saannaa ya doro pye ni li ni,
jine ki jagipyii p'a pye kabyaa fee
li yanmuzaaya njehye yi wuu na.»

4 Lee kadugo na a ne jom pa be logo na yiri fugba we ni na:

«Na sipyii, yi foro Babiloni ni,
kono yi ganha bu da bye wu wani wu jurumu
wu ni,
wu kanhama nigbo pa di ba no yi na we.

5 Bani wu jurumu w'a pinne wuye juno ni,
fo wu ton k'a no fugba we ni.

A Kilé di wu funṅo yaha nidogo Babilóni tiibaara ti na.

⁶ W'a pusamaa saraa saraagana lemu na ge,
yi wuyé pyaa ki saraa lee saraagana li na.

Wu jurumu w'a bε ni kanhama pemu ni ge,
yi pee tεhεε shuun kan wu mu.

W'a bi cεεgbuu li funṅo yagbaga kemu kaan
pusamaa mu pu na gbuu ge,

yi kee ṅohó shuun kan wu mu,
kemu fanha k'a ṅεε xuuni ge.

⁷ W'a wuyé pele ni yanmuzaaya yemu da ni ge,
yi yee ṅohó kanhama ni mesuu nɔ wu na.

Bani w'a yi jo wuyé funṅo ni na:

⟨Nε ṅε saanzhó, nε nidεεngε ki wa naha.

Nε ṅε naxhugoshó wε.

Yamεε da ga nɔ nε na bada wε.⟩

⁸ Lee wuu na li kanhama na ba do li ṅunṅo ni canja
nigin:

xu ni yamεhεε ni xuugbóhó.

Na bε na ba li sòrogo fεεfεε,

bani Kilé we w'a da ba kiiri kɔn li na ge,

wee ṅε sefεεrε fɔɔ.

⁹ «Ninε ki saannaa piimu ni l'a bye kariṅεεge ki
ni, dɔdɔrɔ ni naafuugbó wu wo fεrεmε pu ni ge,
pee ba li nizogonṅo wurege ṅa tuun wemu ni, pee
na da mεhεε suu na sipyaa waa li wuu na.

¹⁰ Pee na ba yere taliige ni li kanhama pu ṅii
fyaara wuu na, na yu:

⟨Bɔɔngó! Bɔɔngó!

Babilóni kugbɔɔ, kulo fanha wuu!

Ma kiiri w'a to ma ṅunṅo ni

taapile nigin funṅo ni.⟩

11 «Niŋε ki jagipyii pu be ŋε na meheε suu, na sipyaa waa ŋatanhaŋa keŋε ni li wuu na; bani wa shishiin ya pu jagi yaŋmuyɔ shuu nige we.

12 Yee ŋε: Sanni, warifyεn, pεεwa kagereye, ni pεεwa kuun, ni pεεwa fapilepilegεε, ni saannaa fàya: Ya na ŋaanja, ya d'a ŋaanja gbanhaa; ni pεεwa fàya ya yemu y'a penji penji ge, ni nudanga tiye, ni yaŋmuyɔ ye y'a yàa ni suu ganhaa ni, kelee ni pεεwa tiye ni ge, ni daŋaa tɔɔɔ, ni tɔɔɔ yaŋmuyɔ, ni yaŋmuyɔ ye p'a te y'i ŋε pεεwa faaya ge,

13 ni shiga yaŋmuyɔ nudanga woyo yemu mege ki ŋε kanɛli ge, ni lasikoli, ni nudanga Izopu, ni nudanga yawurire, ni duven, ni sinme, ni farini myε nizaama, ni shinma, ni niyε, ni dubyaa, ni shɔnyɔ, ni wotoriyo, ni buloo, ali ni sipyii be.

14 Pu na ba yu: «Yaŋmuyɔ ye m'a sha ge, yee ya foro ma keye ni. Naafuugbɔ we, ni ŋafe yaŋmuyɔ ye, m'a buun yi beeri ni. Ma da já yee ta nige we.»

15 Yee yaŋmuyɔ yi wo jagipyii piimu p'a pye kabyaa fεε lee kugbɔɔ li gbɔɔɔ ni ge; kanhama pe pu da ba nɔ li na ge, pee na ba yere taliige ni pee kanhama pu wo fyaara wuu na, na meheε suu na sipyaa waa ŋatanhaŋa keŋε ni.

16 na yu:

«Bɔɔngɔ! Bɔɔngɔ

ki ŋε kugbɔɔ li wogo!

Lee lemu l'a bi faŋεεyε ni faŋεεyε gbanhaa,

ni pεεwa fapilepilegεε leni,

na liyε puu ni sanni ni pεεwa fàya,

ni pεεwa kuun ni ge,

li kabyaa k'a kyεεgi taapile nigin funŋɔ ni!»

17 «Suumə ləhə kərəyo yi juŋəfəe pu bəeri ni piimu p'a jaagaa pyi ki na ge, ni kərəyo yi kapyenəe pyevəe ni jagipyii piimu p'a pu jəlige taa suumə ləhə ki na ge, a pee di yere taliige ni.

18 P'a lee kulo li sòrogo sòrogo wurege ja ge, a p'i ganha na mujonəə waa na yu: «Kulo lekə l'a le kugbəə le xə wə?»

19 A p'i gbazhenhe wo pu juyo ni na məhe su na sipyaa wa jatanhanja kenə ni na:

«Bəəngə! Bəəngə

ki wa le kugbəə le wogo!

Suumə ləhə kərəyo yi fəe bəeri ya pye

kabyaa fəe li baraga ni.

A lee di buun li funŋə yaŋmuyo yi ni

taapile nigin ye funŋə ni!

20 Fugba wu fundanga ta!

Tudunməə,* ni Kile tudunməə,

ni Kile ya piimu be pye fəefəe ge,

yee be pu fundanga ta!

Bani Kile ya kiiri kən li na li kakuuyo yi

footəə,

yemu l'a pye yee na ge.»

21 Wee tuun wu ni a məleke baraga wo wa di faakagerenə ka lə ba tira jə wə, na ki wá suumə ləhə ki ni, na jo:

«Mu Babiləni kugbəə li da ba ja fəefəe taapile ni,

li da ja nige wə.

22 Konəyo, ni ciire,

* **18:20 Tudunməə:** Yesu ya kalaapiire ke ni shuun wemu jaha bulo na pye tudunməə ge. Marika 3:13-19; Luka 6:12-16

ni sibenεε, ni maya,
 kee ka shishiin mεε da ga ba foro nige
 Babiloni ni wε.
 Kapyebye wa shishiin da ba da mu ni nige wε.
 Tira tunmα pa shishiin bε da ba logo
 ma funηα ni wε.
²³ Sokinna kpεεngε ka shishiin bε da ga bye
 mu funηα ni nige wε.
 Cenabun poo ni cenabun mujuu da ga foro nige
 mu funηα ni wε.
 Bani mu jagipyii p'a pye ηiηε ki sipyigbαα.
 Mu siganma p'a bi shi wu bεeri ηaha wα.
²⁴ Kile tudunmαα, ni Kile ya sipyii
 piimu bε pye fεεfεε ge,
 ni sipyiiire temu bεeri t'a gbo ηiηε ki na ge,
 pee bεeri shishan ya ηa le kulo le funηα ni.»

19

Fugba shεen p'a Kile sα

¹ Lee kadugo na a nε mujuugbαα la logo na yiri
 fugba we ni ba sipyiiire fαα ηε wε na:

«Aleluya!

Nuwuro ni nααrα ni sefεεε ηε wee Kile wu wuuro.

² Bani wu kiiri keree ki ηε can, k'a tii bε.

Navarashαgα ke k'a bi koηα ki fαnri

ni ki dαdααrα keree ki ni ge, m'a kiiri kαn ki na,

na ma kapyebyii pu nixhuyo yi shishan

pu foo tα ki mu, kαnhα pu logoo di ηiηε.»

³ A p'i jo sanha na:

«Aleluya!

Ki sòrogo sòrogo wurege ki k'i duri gbee.»

4 A nòhòlee kelee shuun ni shishèere (24) ni jìi yaŋmuyò shishèere wu nuguro sin jìŋe ki na, na saanra koro li tiinvòò Kile pelee na:
«Amiina. Aleluya!»

Dubyapige ki cekaanra ligbòhò ki keree

5 A mujuu la di foro saanra koro li ni na:

«Kile wo kapyebyii pu bèeri,
yee piimu p'a fyagi wu na ge,
sipyitiilee fara sipyigbòò na, y'a Kile sòni!»

6 A ne mujuugbòò la logo ba sipyijehemee fòò jè wè, ba logbòhò fòò jè wè ni Kile-selenjèe nigbòhòò na:

«Aleluya! Bani wèe Kafòò Kile jè Se Bèeri Fòò,
w'a jé wu saanra ti ni.

7 Wù funvahaŋa ni fundanga ta, wù Kile pelee,
bani Dubyapige ki cekaanra t'a nò xò,
ki cenabun w'a wu yalere ti le.

8 P'a faviwewèere nizaara kan ki cenabun wu mu,
temu t'a jí ge.»

Kile ya sipyii piimu pye fèfèe ge, tee faviwewèere nizaara ti jè pee wo kapyegee kiimu k'a tii ge.

9 A melèke wu ne pye: «Li ka: Piimu p'a yiri Dubyapige ki cekaanra ligbòhò ki ni ge, pee jè duba nagoo.» na jo bè: «Pe jomò pe, Kile ye pyaa wo jomò p'a sii pe.»

10 A ne nuguro sin wu fèe ni na giin di wu pelee; ga, a wu ne pye na di ganha bu da lee pye wè, bani, Yesu ya can wemu she ge, na ne ni na cebooloo piimu p'a pye jòmehèe fèe wee can we ni ge, na wee jè Kile wo kapyebye wa ba wèe jè wè; na ne w'a Kile pelee. Piimu bèeri p'a giin p'i da Yesu wo can wu keree

yu ge, pee ya yaa na pye ni Kile Munaa li ni ba Kile tudunmāo pu je we.

Shanfige ki dugivāo we

¹¹ A ne fugba wu jo ja k'a mugi. Shango ka di je wa nivige ki bye kii. Wemu w'a dugi kee na ge, wee mege je jomēe fāo ni can fāo. Wee ya kiiri kōon, na kashen kōon na be ni tiime ni.

¹² Wu jii je ba nanje je we. Saanra judōho ni jehene je wu junjo ni. Mege ka ki bi ka wu na ni wuye pyaa be we, wa shishiin ya kee ce we.

¹³ Fāna ke ki je wu na ge, kee bi mini wolo shishan ni. Weefāo mege je: «Kile Jomā.»

¹⁴ Fugba kashen keye y'a bi taha wu feni. Pee je shanfiye na. Fawewēere fēfēere wuuro t'a bye pee na.

¹⁵ Nmōpara jōtaan wuu l'a bi foro wu jo ni w'a lee taga w'a shi wu kpōon. «Wu wu mara ni tōro biin ni.*» Wu na ba ezen wu tōho Se Bēri Fāo Kile wo loyire li ezen lōho ki tawologo ki ni.

¹⁶ Mege ka ya ka wu fāna ni wu shii na na:

SAANNAA WO SAAN NI KAFEE WO KAFJO.

¹⁷ Lee kadugo na a ne meleke wa niyerege ja cana ki ni. A wu mujuugbo jo, shazhēere temu bēri t'a yiri na beele fugba we ni ge, a wu tee pye: «Yi pa yiye pinne Kile wo ligbōho ki kaa na,

¹⁸ yi saannaa xaara jo ni sōrosii junjofōgbōo ni kashen junjofēe xaara ni shōnyo ni shōnduguloo xaara ni sipyii pu bēri: Buloo, ni piimu je buloo we, sipyitiilee fara sipyigbo na.»

¹⁹ Lee kadugo na a ne yacojo ki ja; jije ki saannaa, ni pu kashen keye ye, pee ya pinne ni ki

* 19:15 Zaburuu 2:9

ni, p'i kashen ηmō shōngō ki dugivōō ni wu kashen keŋε ki na.

²⁰ Kee yaconō k'a co ni ki tudunmō kafinejo wemu w'a bi kakanhaŋaa ki pyi ki ŋaha tāan ge. Ki fe p'a kpōn sipyii piimu na, pee d'a ki jaa wu peε ge, wu kakanhaŋaa k'a bi pee piinne. Yaconō ke ni ki tudunmō kafinejo we, yee beŋhuun ŋi woyo y'a co wà wenagaŋa na kirimu wogo ki funŋō ni.

²¹ Ŋmōpara lemu l'a fōro shōngō ki dugivōō wu ŋō ni ge, a lee di sipyii pusamaa gbo. A shazheεε ti beeri di din pu xaara na.

20

Shitaanni ya pō fo yee kabōfonō nigin

¹ Lee kadugo na a ne meleke wa nidigiŋe ŋa na yiri fugba we ni. Wecogonō teheεε baa wogo ki kenikaan ni shōnhōyō niduguyo yi bye wu keŋε ni.

² A wu wōgōŋō ki co. Kee ŋe wōεε ke, p'i ki pyi tōgō levōō, ni Shitaanni. A wu ki co, na shōnhōyō yi le ki na fo yee kabōfonō nigin (1.000).

³ Ba w'a ki pō xō wε, na ki wá wecogonō ki ni, na ki ŋō keme shōhō, na fe kpōn ŋōtōŋō ki na, yani yee kabōfonō nigin (1.000) wu ŋō ki fa ge, kōnhō ki ganha ba sipyiire ti piinne nige wε. Lee kadugo na, k'a yaa na sanha sanha k'i jeri pye.

⁴ Lee kadugo na a ne saanra korogoo kii ŋa. Piimu p'a bi tiin kee korogoo ki na ge, a p'i fanha kan pee mu na p'a kiiri wu kōōn. Yesu ya can wemu she ge, piimu wo ŋuyō p'a kōn wee can we ni Kilε Kafila wu wuu na ge, piimu beeri p'a pye pu ya sōō na yaconō ki peε, kelee na ki jaa wu peε, kelee na ki fe pu kpōn pu gbahaa, kelee pu keye na-ε ge,

a nƎ pee bƎeri wo munahaa ki ja. Pu nixhuyo y'a jƎ, na diin jaŋɔ fƎƎƎ ti na ni Kirisa ni wu saanra ti ni, na yee kabɔfonɔ nigin (1.000) pye.

⁵ Xu u pusamaa ya ta jƎ wƎ, fo na shƎ yee kabɔfonɔ nigin (1.000) wu pye w'a fa. Lee jƎ xujƎnƎ nizhiinƎ le.

⁶ Piimu p'a jƎ xujƎnƎ nizhiinƎ li ni ge, pee jƎ duba nagoo, bani KilƎ ya pee pye fƎƎƎƎ. Xu shuun wo wu da ga j'a fanha ta pee na wƎ; ga pee na ba bye KilƎ ni Kirisa wo saraya jaaha shɔɔnrivɔɔ. Pu na ba diin wu y'iri wu saanra ti ni na yee kabɔfonɔ nigin (1.000) pye.

Shitaanni ni wu kashƎn kenƎ k'a kyƎƎgi

⁷ Yee kabɔfonɔ nigin (1.000) wu ba fa tuun wemu ni, pu na ba Shitaanni yeege kaso wu ni.

⁸ Shi we wu wa koŋɔ ki kabaya shishƎƎƎ wu bƎeri na ge, ni wu mƎƎƎ jƎ Gɔgi ni Magɔgi ge; wu na ba shƎ wee piinƎƎ, kɔnhɔ wu wu pinƎƎ kashƎn kaa na. Pu na ba jƎhƎ xuuni ba gba jɔ gbazhenhepya jƎ wƎ.

⁹ Pee ya y'iri koŋɔ ki kabaya yi bƎeri na, KilƎ wo jidaan kulo le, ni w'a piimu pye fƎƎƎƎ ge, a p'i shƎ pee pinƎƎ maha. Ga, a na di y'iri fugba wu ni, na ba pu sɔrogo fo na pu xɔ fƎƎƎƎ.

¹⁰ Shitaanni we w'a bi pu piinƎƎ ge, a wee di w'a wetabaaga nafugibaaga ki ni, kirimu na ki ni. Yacoŋɔ ke ni tudunmɔ kafinɛjo wu jƎ xuu wemu ni ge. Pu na ba gana w'a gbee caŋa fara piige na.

Kiiri wusama keree

¹¹ Lee kadugo na a nƎ saanra koro nigbɔɔ nivinƎƎ la ja, ni we w'a tiin li na ge. A jinƎ ke ni fugba wu baa laha wu jaaha t'aan yee ya ja nige wƎ.

¹² A nε xuu pu bεeri ja sipyigbɔɔ fara sipyitiilee na p'a yere saanra koro li naha t̄aan. A Kitabuu pii nɔ di mugi, a Kitabu watii bε nɔ di mugi, wee nε N̄ii Sicumɔ Kitabu we. Kiiri ya k̄on xuu pu bεeri na na bε ni pu kapyege ni, kee kiimu k'a bi ka pee Kitabuu pu ni ge.

¹³ Xuu piimu nε suumɔ lɔhɔ ki ni ge, a kee di pee yeege. A xu ni Adesi bε di pu wo xuu pu yeege. A kiiri di ḡon pu bεeri nigin nigin na na bε ni pu kapyege ki ni.

¹⁴ A xu ni Adesi di wá wetabaaga nafugibaaga ki ni. Kee na ke ki nε xu shuun wo we.

¹⁵ Sipyaa sipya wu nε wu mεge nigaŋa ya ta n̄ii sicuumɔ Kitabu wu ni-i ge, wee na wá wetabaaga nafugibaaga ki ni.

21

Fugba nivomɔ ni n̄iŋε nivonɔ ki keree

¹ Lee kadugo na a nε fugba nivomɔ ni n̄iŋε nivonɔ ja, bani fugba nizhiime we ni n̄iŋε nizhiige k'a toro. Suumɔ lɔhɔ ki bε di nε nige wε.

² A nε Zheruzalemu-fomɔ wu bε nidiginε ja na ȳiri fugba we ni Kile ȳiri, fεfεere kulo le. Wu yalere ya taga wu kemε ba cenabun nε wε wemu w'a se gbaga ni ge.

³ A nε mujuu la logo na ȳiri saanra koro li na na: «Kile tatεngε puga ki ke sipyii n̄iŋε ni, wu na ba diin pu mu. Pee na ba bye wu sipyii. Kile ye pyaa na ba bye pu ȳiri wà na bye pu Kile.

⁴ Wu na ba pu n̄esinme tuu. Xu da bye nige wε, yamεhεε bε da bye nige wε, kelee m̄esuu kelee yama wε. Bani kalεgeε k'a toro.»

⁵ Ayiwa, wemu w'a tiin saanra koro li na ge, a wee di jo: «Li wii nε yaŋmuyɔ yi bæeri pye nivoyo.» Lee kadugo na a wu nε pye: «Pu ka, bani nakaara baa pe jomɔ pe ya fiinŋε na jε can.»

⁶ A wu nε pye sanha: «L'a pye xɔ. Nε jε Alifa ni Omega, jɔkɔɔnrɔ ni taxɔgɔ. Waga wa wemu na ge, nε na wu kan w'a gba ma ni, jɔi sicuumɔ pu lobulowii li ni.

⁷ Wemu bu se ta, wee na ba ye yaŋmuyɔ ye ta; nε na ba bye weefɔɔ Kilε, weefɔɔ di bye nε pya.

⁸ Ga fyaara fεε, ni piimu jε Kiricεεn wε, ni kakuubyii, ni sipyigbuu, ni dɔdɔɔ, ni sigaanfεε, ni yapεεgaan, ni kafinejuu, pee bæeri tashεge na ba bye wetabaaga nafugibaaga kirimu wogo ki ni. Wee jε xu shuun wo we.»

Zheruzalemu-fomɔ wu keree

⁹ Cεεgbuugoo gbarashuun we w'a jɔi koŋɔ ki taaxɔɔ li wo kanhagbɔ tεhεε gbarashuun wu na ge, kee bye mεlεkεε gbarashuun keŋε ni. A wee mεlεkεε wa di ba nε pye: «Pa naha, di cenabun wu she ma na, Dubyapige ki shɔ we!»

¹⁰ A Kilε Munaa di jé nε ni, a wu gari ni nε ni faabobotɔɔngɔ ka na; na she Zheruzalemu she nε na wu na diri na yiri fugba wu ni Kilε yiri, fεfεεε kulo le.

¹¹ Kilε nɔɔrɔ ya bye li na, l'a bi jɔi, na wii na jaa ba vεeri jε wε, wemu w'a yàa ni pεewa kagerenε ka ni kemu mεge ki jε zhasipu ge.

¹² A kasɔrɔtɔɔngɔ nigbɔhɔ ka di kulo li maha. Kuŋɔyɔ ke ni shuun yi bye li na, kuŋɔɔ bæeri mεlεkεε nigin ya bye wà. Mεyε y'a bi ka kee kuŋɔgɔɔ ki jɔ na. Yee jε Izirayeli kpɔnhɔɔ ke ni shuun wu mεyε.

13 Kupaḡḡḡ taanri ki bye Kile-nḡḡḡ ki na, taanri wa di ḡe camutomḡ pu ni, taanri wa di ḡe Kile-parama pu ni, taanri wa di ḡe pe pu parama pu ni.

14 Kagereye tahaḡaa ke ni shuun wu bye kulo li kasḡḡḡḡ ki ḡidaa. Dubyapige ki tudunmḡḡ ke ni shuun wu mēye y'a bi ka kee tahaḡaa ki na.

15 Meleke wemu w'a jo ni ne ni ge, sanni publiin l'a bye wu keḡe ni wu kulo le, ni kupaḡḡḡ kee, ni kasḡḡḡḡ ki taanna.

16 Kulo li kabaya shishēēē wu bye nigin. Li ḡidaa le, ni li kadaa li bēeri bye nigin. Meleke w'a kulo li taanna ni lee publiin li ni. Li ḡidaa li bye kiloo kabḡḡḡḡ shuun di xhuu shishēēē (2.400). Li ḡidaa, ni li kadaa, ni li tḡḡḡḡ bēeri ḡe nigin.

17 A wu kasḡḡḡḡ ki pēere ti be taanna, a ki pēere t'i bye mētereēē keēē gbarashuun ni shuun (72), na saha ni sipyii pu wo daanna wu ni. Wee daanna we ninumḡ ni meleke w'a wu wo daanna wu pye.

18 Kasḡḡḡḡ k'a yereḡe ni zhasipu kagereye ni, kulo l'i ḡe sanni ye pyaa ba vēeri nivyen ḡe wē, wemu ya wii na ḡaa ge.

19 Kulo li kasḡḡḡḡ ki ḡidaa l'a bi kemē yāa ni pēewa kagereye nizaaya tuuyo bēeri ni. Nḡḡḡḡḡ wo tahana li ḡe zhasipu kagereye, tahana shuun wuu li ḡe safiiri, taanri wuu li ḡe agati, shishēēē wuu li ḡe emerḡdi.

20 Kaguro wuu li ḡe onikisi, gbaara wuu li ḡe sariduwani, gbarashuun wuu li ḡe kirisoliti, gbarataanri wuu li ḡe berili, gbarashēēē wuu li ḡe topazi, ke wuu li ḡe kirisopasi, ke ni nigin wuu li ḡe yasenti, tahana lisana ḡe ametisiti.

21 Kulo li kupaḡḡḡ gburaya ke ni shuun wu ḡe

pεεwa kɔɔn pyaa ke ni shuun. Gbura nigin bεeri jε kɔɔn pile nigin. Kulo li pinnerε kpεengε ki jε sanni yε pyaa ba vεeri nivyεn jε wε, wemu ya wii na jaa ge.

²² Nε ta Kile-pεεjε pugbɔhɔ ja lee kulo li ni wε, bani Kafɔɔ Kile, Se Bεeri Fɔɔ ni Dubyapige ke, peeye pyaa ki jε lee kulo li Kile-pεεjε pugbɔhɔ.

²³ Lee kulo li mago jε caɲa kpεengε, kelee yεjε wogo na wε. Bani Kile wo nɔɔɔ we wu jε li kpεengε. Dubyapige ki ni kpεengε ki ma foro, na jɪ xuuni.

²⁴ Shi wu na ba jaari kee kpεengε ki na. Koɲɔ ki saannaa na ba ni pu naafuu wu ni na pa gan lee kulo li mu.

²⁵ Lee kulo li kujɔgɔɔ na ba mugi yaha caɲa ni, ki shiin di wa da ga dɔ be wε. Bani piige wa da ga wɔ wà wε.

²⁶ Saannaa pu wo naafuu wu kadugo na, shi wu wo fanha ke, ni wu baraga ki na ba se na gaan lee kulo li mu.

²⁷ Yanmunɔɔɔgɔ ka shishiin da ga jé wà wε, kelee katanhana pyevɔɔ, kelee kafinejo wε, ga fo piimu yε mεyε y'a ka Dubyapige ki jɪi sicuumɔ Kitabu wu ni ge, pee yε pu da jé li ni.

22

Nii sicuumɔ gba lɔhɔ ki keree

¹ Ayiwa, lee kadugo na a mεleke wu jɪi sicuumɔ gba lɔhɔ she nε na, kee ya jɪ ba vεeri nivyεn jε wε, wemu ya wii na jaa ge. Kee bi foro Kile ni Dubyapige ki saanra koro li ni,

² na fuu kulo li pinnerε kpεengε ki ni jε ni. Tige tuugo nigin wa bye wà, kee jε jɪi sicuumɔ tige ke,

kee bye wee gba wu kabaya shuun wu na. Yee funḡo ni tḡḡii kē ni shuun k'a nagoo pyi. Yeḡe bēeri ni ki nagoo. Kee tige tuugo ki wεε ya shi wu sipyii pu cuuḡo.

³ Laḡi da ga bye nige bada wε. Kilē ni wu Dubyapige ki wo saanra koro li na ba bye lee kulo li ni. Kilē wo kapyebyii pu na ba wu pεε.

⁴ Pu na ba wu ḡaha ḡa, wu mεε na ba bye pu gbahaa na.

⁵ Piige da ga wḡo nige wε. Pu mago da ga bye sokinna kpεεḡe, kelee caḡa kpεεḡe na wε. Bani Kafḡo Kilē yε pyaa na ba kpεεḡe yeege pu mu, p'a gori yaha saannaa fo gbee.

Yesu taapana ya tεεḡe

⁶ Lee bēeri kadugo na a mεεkε wu nε pye: «Nakaara baa pe jomḡo pe ya fiinḡe, na ḡe can. Kafḡo Kilē we w'a wu Munaa li kaan Kilē tudunmḡo pu mu ge, keree kiimu k'a yaa na pye ḡeri funḡo ni ge, wee w'a wu mεεkε wu tun wu pa kee keree ki shε wu kapyebyii pu na.»

⁷ A Yesu di jo: «Li wii, Nε na ba ḡeri funḡo ni. Wemu w'a kuu we Kitabu we wo kapajuuro ti jomḡo pu mu ge, wee ḡe duba pya.»

⁸ Nε Yohana ya kii keree kii logo, na ki ḡa bε na ḡii na. Ba nε ki logo, na ki ḡa bε wε, mεεkε wu w'a bi ki shε nε na ge, a nε nuguro sin wee fεε ni, na ganha na giin di wu pεε.

⁹ A wu nε pye na nε ganha bu da lee pye wε, na Kilē wo kapyebye wee ḡe, ba nε ni na cebooloo Kilē tudunmḡo pu ḡe wε, ni piimu bēeri p'a kuu we Kitabu we jomḡo pu mu ge, na nε w'a Kilē pεε.

10 Lee kadugo na a wu nε pye sanha: «Ma ganha bu da we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu tɔ wε, bani pu pyeduun w'a tεεηε.

11 Wemu wu ηε sipyitiibaaga ge, wee wu kori wu tiibaara ni. Wemu w'a nɔhɔ ge, wee di gori wu nɔhɔmɔ ni. Wemu w'a tii ge, wee wu kori wu tiime ni. Wemu wu ηε fεεfεε ge, wee di gori wu fεfεεε ni.»

12 A Yesu di jo sanha na: «Li wii, nε na ba jεri funηɔ ni. Nε wo saraa yanmuyɔ yi wa na keηε ni, kɔnhɔ di sipyii pu bεeri nigin nigin saraa na bε ni pu kapyege ni.

13 Nε ηε Alifa ni Omega, nizhiime ni sama, ηɔkɔɔnrɔ ni taxɔgɔ.»

14 Piimu p'a pu fāya jii, kɔnhɔ p'i já ηii sicuumɔ tige pya wa ta, p'i jé kulo li kuηɔgɔɔ ki ni ge, pee ηε duba nagoo.

15 Ga puun, ni sigaanfεε, ni dɔdɔɔ, ni sipyigbuu, ni yapεregaan, ni kafineyε ya dan piimu bεeri ni ge, ni piimu bεeri p'a kafineyε kɔɔn ge, pee bεeri na gori yaha kadaan li na.

16 Nε Yesu w'a na mεlεkε wu tun yee mu, wu she kii keree kii paari n'a daa fεε pu mu egilizii pu ni. Nε ηε saannaa Dawuda tuugo shen, na ηε wu kpɔɔn shen; ηimuguyηɔ wɔrɔ li l'a ηí ge, lee nε ηε.

17 Kilε Munaa le, ni cenabun w'a jo: «Pa!» Wemu w'a yi logo ge, wee bε wu jo: «Pa! Waga wa wemu na ge, wee wu pa. ηii sicuumɔ lɔhɔ ki kaa ηε wemu bεeri na ge, wu pa ki gba mamama ni.»

Jomɔ pu taxɔgɔ

18 Sipyii piimu p'a we Kitabu we wo kapajuuro ti jomɔ pu nuri ge, n'a da pee bεeri sɔnmi yaha

jo, wa bu la fara pee jomɔ pu na, kanhama pemu keree k'a ka we Kitabu we ni ge, Kilɛ na ba pee fara weefɔɔ mu.

¹⁹ Wa shiin bu la wuu we Kitabu we wo kapa-juuro ti jomɔ pu ni, Kilɛ na ba weefɔɔ niŋɛ wolo ni sicuumɔ tige ke, ni fɛfɛɛɛ kulo li ni, yee yemu keree k'a ka we Kitabu we ni ge.

²⁰ Wemu w'a kii keree kii can fiinnɛ jo ge, wee ya jo: «Uun, n'a da ba jɛri funŋɔ ni.» Amiina. Mu wu pa, wù Kafɔɔ Yesu.

²¹ Wù Kafɔɔ Yesu wo niime we wu pye yi bɛɛri mu. Amiina.

KARINĒĒGE NŌMĒĒ NIVONŌ
New Testament and Shorter Old Testament in
Senoufo, Mamara

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mamara Sėnoufo (Sėnoufo, Mamara)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2014-08-10, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

85728ed7-78f8-58e8-8967-0e976c0c2423